

Bijlage 3 Quick scan ecologie diverse adressen

Quickscan Klazienaveen

Toets Wet natuurbescherming voor woningen in verschillende straten in Klazienaveen

buro *bakker* adviesburo voor ecologie

Quickscan Klazienaveen

Toets Wet natuurbescherming voor woningen in verschillende straten in Klazienaveen

Opdrachtgever

Lefier

Contactpersoon

Dhr. [REDACTED]

Status

Definitief

Datum

9 september 2019

Vrijgave

[REDACTED]

[REDACTED]

Inhoud

1 Inleiding	5	
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Wettelijk kader	5
1.3	Onderzoeksmethode	5
1.4	Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5	Planbeschrijving	6
2 Resultaten en effecten	11	
2.1	Afbakening: mogelijk beïnvloede soorten	11
2.2	De Kap	11
2.3	Stellingstraat ZZ, Lange Spruistraat en Molenwijk WZ	13
2.4	Van Echterskanaal NZ	13
2.5	Meridiaan	15
2.6	Loperstraat	16
2.7	Overige broedvogels: alle deelgebieden	17
2.8	Essentiële vliegroutes vleermuizen: alle deelgebieden	17
2.9	Essentieel foerageergebied vleermuizen: alle deelgebieden	18
2.10	Effecten en vervolg jaarrond beschermde soorten en vleermuizen	19
2.11	Nationaal (andere) beschermde dier- en plantensoorten: alle deelgebieden	20
3 Conclusie	21	
3.1	Conclusie beschermde soorten	21
3.2	Benodigde vervolgstappen	22
4 Literatuur en bronnen	25	

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Woningbouwvereniging Lefier is van plan om woningen in Klazienaveen op te knappen of te slopen. De werkzaamheden bestaan uit schilderwerk, voegwerk en/of het vervangen/overlagen van platte dakdelen.

Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste onderhoudswerkzaamheden, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Is er kans op overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Indien overtreding niet volledig te vermijden is, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Drenthe het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Drenthe heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, geraadpleegd op 27 mei 2019) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 29 mei 2019 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Hierbij is gelet op geschikte invliegplekken voor vleermuizen, zoals bijvoorbeeld stootvoegen en geschikte nestplekken voor vogels zoals onder dakpannen en onder gevels. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft woningen aan de De Kap, Stellingstraat ZZ, Lange Spruistraat, Molenwijk WZ, Van Echtenskanaal NZ, Meridiaan en Loperstraat in Klazienaveen, gemeente Emmen, Drenthe (zie 0). Het betreft de volgende adressen:

- De Kap 41 – 55 (o), 181 – 195 (o)
- Stellingstraat ZZ 25 – 41 (e+o)
- Lange Spruistraat 48 – 61 (e+o)
- Molenwijk WZ 9 – 18 (e+o)
- Loperstraat 29 – 187 (o)
- Van Echtenskanaal NZ 109 – 111 (e+o), 119 – 121 (e+o)
- Meridiaan 64 – 98 (e)

Het onderzoeksgebied bevindt zich in een straal van 100-200 meter rondom het plangebied. Zie 0 voor de locatie van de woningen, het plangebied en het onderzoeksgebied.

Voor deze quickscan is het plangebied opgedeeld in deelgebieden omdat de woningen in type en grootte verschillen. Woningen in dezelfde straat en/of van hetzelfde type zijn gegroepeerd.

Deelgebied 1 zijn woningen gelegen aan de Kap. Dit zijn lage rijtjeshuizen met pannen daken. Deelgebied 2 bestaat uit de woningen van de Stellingstraat ZZ, Lange Spruistraat en Molenwijk WZ. Dit zijn zowel rijtjeshuizen als twee-onder-één-kap woningen met platte daken. De woningen aan het Van Echtenskanaal NZ zijn deelgebied 3, en bestaan ook uit rijtjeshuizen met dakpannen daken, maar dan maar 2 verdiepingen hoog. Deelgebied 4 omvat een gebouw aan de Meridiaan, dat een flatgebouw is van vier verdiepingen hoog met een plat dak. Deelgebied 5 omvat de woningen aan de Loperstraat. Deze woningen zijn ook rijtjeshuizen, maar dan met 3 verdiepingen en dus vrij hoog. Deze woningen beschikken over met pannen gedekte daken.

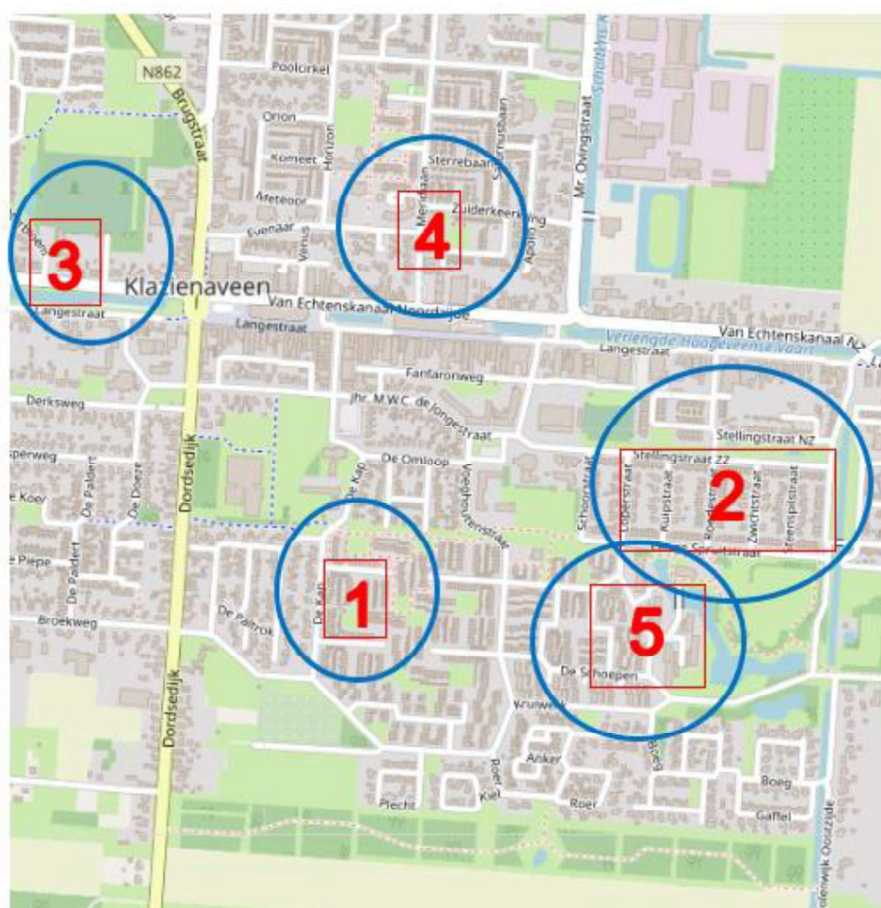
1.5 Planbeschrijving

0 laat de werkzaamheden zien die in de planning staan voor 2020 in Klazienaveen.

Het schilderwerk bestaat uit het schilderen van de houten delen van de woningen. De gevels zullen opnieuw gevoegd en hersteld worden. De dakvervangingswerkzaamheden bestaan uit het vervangen en/of overlagen van de platte delen van de daken. Dit kunnen garages of bergingen zijn. Voor de werkzaamheden worden steigers opgebouwd.

Tabel 1 De geplande werkzaamheden in Klazienaveen.

Straat + huisnummers	Aantal woningen	Schilderwerk houten delen	Voegwerk herstel gevels	Dakbedekking plat dak overla- gen/vervangen	Sloop	Opmerkingen
De Kap 41-55(o), 181-195(o)	16	x				
Lange spruistraat 48-61(e+o)	14	x				
Molenwijk WZ 9-18(e+o)	10	x				
Van Echtskanaal NZ 109-111(e+o), 119-121(e+o)	6	x		x		
Loperstraat 29-187(o)	16	x	x	x		
Meridiaan 64-98(e)	30				x	
Stellingstraat ZZ 24-41(e+o)	18	x				Reeds uitgevoerd

Figuur 1 De ligging van het plangebied (rood) en het onderzoeksgebied (blauw) in Klazienaveen. Bron: Openstreet-maps

Figuur 2 Deelgebied 1 (links), deelgebied 2 (rechtsboven) en deelgebied 3 (rechtsonder). Bron: Openstreetmaps.

Figuur 3 Deelgebied 4 (links) en deelgebied 5 (rechts). Bron: Openstreetmaps.

De volgende foto's geven een impressie van het plangebied en de deelgebieden in Klazienaveen.

Foto 1 Een impressie van het plangebied in Klazienaveen. Linksboven: Rijtjeswoning aan Van Echtskanaal. Rechtsboven: flatgebouw aan de Meridiaan. Linksonder: rijtjeswoning aan Loperstraat. Rechtsonder: woningen aan de Lange Spruistraat.

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten, en nationaal beschermde soorten. Deze soortgroepen worden per deelgebied behandeld.

2.1 Afbakening: mogelijk beïnvloede soorten

Beschermde soorten die negatieve effecten kunnen ondervinden van de onderhoudswerkzaamheden zijn soorten die in gebouwen verblijven, namelijk gebouw bewonende vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen (huismus, gierzwaluw). Daarnaast kunnen tijdens het broedseizoen ook andere broedvogels zoals spreeuw en kauw worden verstoord. Verder kunnen in het plangebied steenmarters voorkomen welke, bij aanwezigheid van geschikte openingen, toegang kunnen krijgen tot de gebouwen in het plangebied.

Omdat het onderhoudswerkzaamheden van woningen betreft kan de aanwezigheid van beschermde flora en een aantal andere soortgroepen, namelijk amfibieën, reptielen, vissen en grondgebonden zoogdieren van de habitatrichtlijn, op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen maken geen gebruik van woningen en zijn gebonden aan specifieke omstandigheden die in het plangebied afwezig zijn.

2.1.1 Bronnenonderzoek

Uit bronnenonderzoek blijkt dat de jaarrond beschermde gierzwaluw en huismus binnen 2km van de deelgebieden voorkomen (NDFF).

Ook blijkt uit bronnenonderzoek dat de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis zijn waargenomen binnen een straal van 2km van de deelgebieden (NDFF). Andere gebouw bewonende soorten zoals de ruige dwergvleermuis en laatvlieger komen ook voor in Drenthe (NDFF).

2.2 De Kap

De woningen in deze straat betreffen rijtjeshuizen met twee verdiepingen en dakpannen daken.

2.2.1 Vogelrichtlijnsoorten

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is de gierzwaluw niet waargenomen binnen dit deelgebied. Gierzwaluwen hebben een vrije uitvliegroute van minimaal 3 meter onder de uitvliegopening van het nest nodig. Ze gebruiken openingen aan de zijkant van huizen, bij de goot, kantpannen of nokpannen om in te vliegen. De woningen in dit deelgebied beschikken niet over dit soort geschikte invliegopeningingen omdat de woningen relatief laag zijn, en de nokpannen zijn dichtgemetseld (Foto 2).

Huismussen zijn niet waargenomen binnen dit deelgebied. Wel zijn de woningen aan De Kap geschikt voor huismussen. De daken bieden bij de goten gelegenheid om onder de dakpannen te broeden (Foto 2). Omdat de woningen aan De Kap geschilderd worden vlakbij potentiële nestplekken, zijn negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten van de huismus niet uitgesloten. Hierdoor is het nodig buiten het broedseizoen van de huismus te werken. Als dat niet nodig is, dan is nader onderzoek nodig.

Andere woningen aan De Kap bieden een geschikte leefomgeving voor zowel de huismus als gierzwaluw. De huizenblokken zijn hoog, en bevatten nokpannen waar gierzwaluwen in kunnen vliegen. Ook voor huismussen zijn de daken in deze straat geschikt. Wel biedt De Kap een suboptimale leefomgeving voor de huismus. Er is weinig groen aanwezig in de vorm van bomen en struiken en de kleine tuinen zijn grotendeels bestraat. Huismussen hebben (groenblijvend) struweel nodig voor rust en schuilmogelijkheden.

Foto 2 De kopgevels van de woningen aan De Kap zijn dicht en dus ongeschikt voor gierzwaluwen (links). De daken van deze woningen zijn wel geschikt voor de huismus (rechts).

2.2.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De woningen zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, maar dan alleen bij de kantpannen waar metsel ontbreekt, zoals bij nummer 41. Er zijn geen open stootvoegen aanwezig zodat de dieren in de spouwmuur zouden kunnen kruipen. Eventueel aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen worden door schilderwerk niet negatief beïnvloed. Het schilderwerk vindt plaats aan de houten delen van de woningen, waar vleermuisverblijven op basis van de quickscan zijn uitgesloten. Voor deze woningen is het wel van belang dat met een ecologisch werkprotocol gewerkt wordt, zodat mogelijke verblijfplaatsen nabij de werkzaamheden niet gehinderd worden.

Foto 3 Geschikte invliegopening voor vleermuizen bij de kantpannen van De Kap 41.

2.3 Stellingstraat ZZ, Lange Spruistraat en Molenwijk WZ

De woningen in deze straten betreffen zowel twee-onder-één-kap woningen als rijtjeshuizen met volledig platte daken (Foto 1).

2.3.1 Vogelrichtlijnsoorten

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is de gierzwaluw niet waargenomen binnen dit deelgebied. De woningen in dit deelgebied beschikken niet over geschikte nestplekken voor de gierzwaluw omdat de daken niet uit dakpannen bestaan en dus nokpannen en kantpannen met geschikte invliegopeningen ontbreken (Foto 1).

Huismussen zijn alleen overvliegend waargenomen binnen dit deelgebied. De woningen in dit deelgebied zijn ongeschikt voor huismussen. De daken zijn volledig plat en bieden geen geschikte broedlocaties voor de huismus.

De leefomgeving van de Stellingstraat ZZ, Lange Spruistraat en Molenwijk WZ is wel geschikt voor huismussen. De tuinen bevatten (groenblijvende) struiken, en dus schuil- rustmogelijkheden voor de huismus. Huismussen kunnen tot broeden komen in daken van woningen aan de Stellingstraat NZ, waar de hoge huizen met dakpannen daken broedgelegenheid bieden.

2.3.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De woningen zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De platte daken bieden geen geschikte invliegopeningen. De aanwezige dilatatievoegen zijn niet breed en diep genoeg om geschikt te zijn als verblijfplaats. Daarnaast zijn er geen open stootvoegen aanwezig waardoor de dieren de spouwmuur niet kunnen bereiken.

2.4 Van Echtenskanaal NZ

De woningen aan het Van Echtenskanaal NZ zijn drie-onder-een-kap woningen met dakpannen daken (Foto 1).

2.4.1 Vogelrichtlijnsoorten

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is de gierzwaluw overvliegend waargenomen binnen dit deelgebied. De woningen in dit deelgebied beschikken over geschikte invliegplekken voor de gierzwaluw bij de nokpannen. Bij Van Echtenskanaal NZ 111 zijn bij de kopgevel uitwerpselen waargenomen, mogelijk van de gierzwaluw (Foto 4).

De woningen aan het Van Echtenskanaal NZ worden geschilderd, en platte dakdelen worden vervangen. Gierzwaluwen zullen niet negatief beïnvloed worden door deze werkzaamheden omdat houten delen die geschilderd kunnen worden en platte dakdelen niet in de buurt van mogelijke nestlocaties zullen plaatsvinden. Wel is het van belang om te werken met een ecologisch werkprotocol.

Foto 4 De nokpannen van de woningen aan het Van Echtenskanaal NZ zijn geschikt voor gierzwaluwen. Bij huisnummer 111 zijn uitwerpselen te zien. De nokpannen zijn ook geschikt voor vleermuizen.

Huismussen zijn ook waargenomen op het woningblok 109-111. De woningen in dit deelgebied zijn geschikt voor huismussen. De dakpannendaken bieden nestgelegenheid onder de dakpannen bij de goten (Foto 5).

Negatieve effecten op huismussen door schilderwerk is niet uitgesloten omdat de werkzaamheden vlakbij mogelijke nestlocaties plaatsvinden. Het vervangen of overlagen van platte dakdelen kan ook een effect hebben op mogelijk aanwezige huismusnesten omdat deze zich bevinden aan de achterkant van de woningen, vlakbij goten waar huismussen tot broeden kunnen komen. De nesten zelf zullen wel blijven bestaan. Er wordt daarom aangeraden om werkzaamheden buiten het broedseizoen van de huismus (half maart t/m september) uit te voeren. Is dit niet mogelijk, dan is nader onderzoek naar de aantallen en broedlocaties van huismusnesten wel nodig.

Foto 5 De dakpannen bieden broedgelegenheid voor huismussen bij de goten.

De leefomgeving van het Van Echtenskanaal NZ is geschikt voor huismussen. De tuinen bevatten (groenblijvende) struiken, en dus schuil- rustmogelijkheden voor de huismus.

2.4.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De woningen zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De daken bieden geschikte invliegopeningen bij de nokpannen (Foto 4). Daarnaast zijn aan de voorkant van de woningen open stootvoegen aanwezig die de dieren kunnen gebruiken om de spouwmuur te bereiken (Foto 6).

Foto 6 Open stootvoegen (links) en ruimte onder kantpannen (rechts) bieden invlieggelegenheid voor vleermuizen.

Effecten op vleermuizen zijn door het werken volgens een ecologisch werkprotocol uitgesloten.

2.5 Meridiaan

De woningen aan de Meridiaan zijn een flatgebouw van vier verdiepingen hoog en een plat dak (Foto 1).

2.5.1 Vogelrichtlijnsoorten

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is de gierzwaluw alleen overvliegend waargenomen binnen dit deelgebied. Het flatgebouw is ongeschikt als broedplaats voor gierzwaluwen. Door het platte dak en het ontbreken van nokpannen en gaten zijn er geen geschikte invliegplekken voor de gierzwaluw.

Foto 7 Door het platte dak, het ontbreken van dakpannen en dus geschikte kieren en gaten voor de gierzwaluw en huismus, is het flatgebouw aan de Meridiaan ongeschikt.

Huismussen zijn foeragerend waargenomen bij het flatgebouw, waar de muren werden afgespeurd op insecten. Als broedlocatie is de flat ongeschikt. Er zijn geen holtes aanwezig, en het dak bevat geen dakpannen waar de huismus onder kan broeden (Foto 7).

De directe leefomgeving van de Meridiaan flat is ongeschikt voor huismussen. Het omliggende grasveld biedt geen beschutting en geen nestgelegenheid. Wel is de omgeving daaromheen geschikt voor huismussen. Zo zijn zingende mannetjes waargenomen bij de Zuiderkeerkring en Jupiterbaan, dat ten noorden van het flatgebouw ligt.

2.5.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Het flatgebouw is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De overstekende metalen dakrand is breed genoeg om als geschikte verblijfplaats voor vleermuizen te dienen. Bovendien zijn aan de zijkant van het gebouw twee ventilatie roosters ingebouwd, waardoor vleermuizen de spouw kunnen bereiken. Ook bevinden zich bij de kozijnen soms gaten en kieren in het hout waar vleermuizen gebruik van kunnen maken om in het gebouw te verblijven (Foto 8).

Dit gebouw gaat gesloopt worden waardoor eventuele aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Hierdoor zijn negatieve effecten op vleermuizen niet uitgesloten en is nader onderzoek nodig.

Foto 8 Geschikte invlieglocaties voor vleermuizen bij het flatgebouw aan de Meridiaan, bij de dakrand (links) en bij kozijnen (rechts).

2.6 Loperstraat

De woningen in deze straat bestaan uit rijtjeshuizen van drie verdiepingen hoog met dakpannen daken.

2.6.1 Vogelrichtlijnsoorten

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is de gierzwaluw veel waargenomen in dit deelgebied. De vogels vlogen al foeragerend en gierend langs de gebouwen. De gebouwen bieden geschikte invlieglocaties voor gierzwaluwen (Foto 9). Er is voldoende openheid bij de nokken en kantpannen om ruimte te bieden voor in- en uitvliegen. Daarnaast is bij de goot, op de hoek van de blokken, soms een opening aanwezig die gierzwaluwen kunnen gebruiken.

Foto 9 Geschikte invlieglocaties voor de gierzwaluw bij de goot (links) en bij de kantpannen (rechts).

De huismus is veel waargenomen in de Loperstraat. De woningen bieden geschikte nestlocaties onder de dakpannen bij de goot.

De werkzaamheden aan deze woningen bestaan uit schilderwerk van houten delen, voegwerk en dakvervanging van de platte dakdelen. Al deze werkzaamheden zorgen voor verstoring en mogelijk vernietiging van aanwezige nesten van de gierzwaluw en huismus. Hierdoor zijn negatieve effecten op de huismus en gierzwaluw niet uit te sluiten.

De omgeving is zeer geschikt voor zowel gierzwaluw als huismus. De Loperstraat grenst aan een park met veel groen en een meer. Dit zorgt voor een goed aanbod van insecten voor beide vogelsoorten en hun jongen. Ook kunnen de vogels drinken en badderen in het water.

2.6.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De woningen zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De daken bieden geschikte invliegopeningen bij de kantpannen (Foto 10).

Foto 10 Geschikte invlieglocaties voor vleermuizen bij de kantpannen.

Vleermuizen kunnen verblijven op plekken waar werkzaamheden worden uitgevoerd, zoals onder kantpannen, waar voegen worden bewerkt, of bij de houten delen, die geschuurd en geschilderd worden. Hierdoor zijn negatieve effecten op vleermuizen niet uitgesloten.

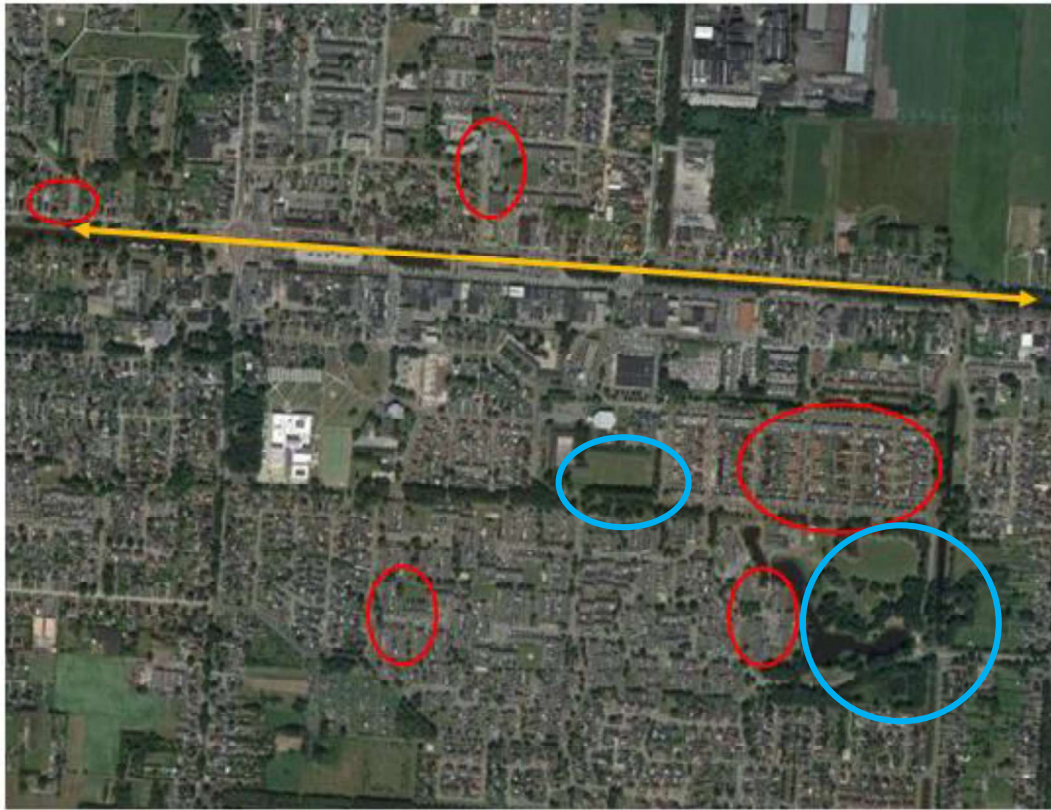
2.7 Overige broedvogels: alle deelgebieden

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen in en rondom de plangebieden: turkse tortel, houtduif, kauw, kraai, ekster, spreeuw, koolmees, boerenzwaluw en tijktaf.

Het struweel en de bomen in het plangebied kunnen geschikte nestgelegenheden bieden voor soorten zoals roodborst, merel, pimpelmees, koolmees en houtduif. Delen van het plangebied die bestaan uit gras of bestrating zijn als broedlocatie ongeschikt voor broedvogels. Kwetsbare soorten of soorten die erg gevoelig zijn voor verstoring zijn niet in het plangebied te verwachten.

2.8 Essentiële vliegroutes vleermuizen: alle deelgebieden

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige structuren ontbreken in het plangebied. Langs het Van Echtenskanaal staan wel bomen, en dit kanaal kan gebruikt worden als vliegroute (Figuur 4). Deze vliegroute bevindt zich dan wel buiten het plangebied. Effecten van de geplande werkzaamheden worden niet verwacht.

Figuur 4 Mogelijke vliegroute (oranje pijl) gelegen aan het Van Echtskanaal. Met rood zijn de plangebieden weergegeven. Verstoring van de vliegroute wordt niet verwacht. Met blauw zijn geschikte foerageerlocaties aangegeven. Vooral het park bij de Loperstraat (grote blauwe cirkel) is zeer geschikt foerageergebied. Bron: googlemaps.

2.9 Essentieel foerageergebied vleermuizen: alle deelgebieden

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Enkele luwe plekken in het plangebied zijn aanwezig en kunnen gebruikt worden als foerageerplek. Zo kunnen vleermuizen foerageren in de tuinen van de woningen in het plangebied.

Vleermuizen maken gebruik van groenelementen in de bebouwd gebied zoals tuinen, bomenrijen, lichte van gebouwen en parken, die in de omgeving met mate voorhanden zijn. Er zijn rondom het plangebied een aantal geschikte foerageergebieden voor vleermuizen. Vooral het gebied met veel groen en een groot meer dat ten oosten van de Loperstraat ligt is zeer geschikt voor vleermuizen om te foerageren (Figuur 4). Het plangebied maakt dus deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied aanwezig is. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

2.10 Effecten en vervolg jaarrond beschermde soorten en vleermuizen

De volgende tabel geeft een overzicht van de geschiktheid van de woningen voor de gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

Tabel 2 Geschiktheid voor de gierzwaluw, huismus en vleermuizen in Klazienaveen.

	Gierzwaluw	Huisumus	Vleermuizen
	Geschikt	Geschikt	Geschikt
De Kap 41-55(o), 181-195(o)	Nee	Ja	Ja
Lange Spruistraat 48-61(e+o)	Nee	Nee	Nee
Molenwijk WZ 9-18(e+o)	Nee	Nee	Nee
Van Echtskanaal NZ 109-111(e+o), 119-121(e+o)	Ja	Ja	Ja
Loperstraat 29-187(o)	Ja	Ja	Ja
Meridiaan 64-98(e)	Nee	Nee	Ja
Stellingstraat ZZ 24-41 (e+o)	Nee	Nee	Nee

2.10.1 Jaarrond beschermde soorten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming.

Vanwege de aanwezigheid van geschikte broedplekken voor huismus en gierzwaluw, zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op deze vogels met jaarrond beschermde nesten niet uit te sluiten in (delen van) het plangebied. De geschiktheid voor de betreffende soorten verschilt per deelgebied (Tabel 2).

2.10.2 Vleermuizen

De woningen zijn geschikt als verblijfplaats voor gebouw bewonende vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De geschiktheid voor vleermuizen verschilt per deelgebied (Tabel 2). Essentiële vliegroutes en foerageergebieden ontbreken in het plangebied.

2.10.3 Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Wanneer wel werkzaamheden tijdens het broedseizoen uitgevoerd worden kan er mogelijk sprake zijn van overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb. We adviseren om het broedseizoen te ontzien waarmee overtreding van de Wnb op voorhand is uit te sluiten.

Ondanks dat sommige woningen geschikt zijn voor vogels met jaarrond beschermde nesten, of vleermuizen, hebben niet alle werkzaamheden invloed op deze dieren. Zo zal schilderwerk van houten delen huismusnesten of vleermuisverblijven niet vernielen. Hierdoor betekent geschiktheid niet meteen dat effecten op beschermde dieren niet uitgesloten zijn. Andere werkzaamheden, zoals voegwerk, zullen door trillingen wel verstoring werken. Ook kan door de locatie van de werkzaamheden beïnvloeden of dier(groepen) negatieve effecten kunnen ondergaan. Het vervangen van dak-

bedekking vlakbij, of onder goten zal een aanwezig huismus nest wel negatief beïnvloeden. Of nader onderzoek nodig is, staat vermeld in Hoofdstuk 3 (Conclusie).

2.11 Nationaal (andere) beschermde dier- en plantensoorten: alle deelgebieden

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Op basis van verspreidingsgegevens en de NDFF is de aanwezigheid van egel, eekhoorn, haas, ree, vos en algemene muizensoorten in en rondom het plangebied niet uit te sluiten. Ook de steenmarter komt in Drenthe voor (NDFF).

Steenmarters verblijven vaak in en nabij gebouwen in zowel stedelijk als landelijk gebied. Via allerlei openingen bereiken zij de droge en warme binnenkant van gebouwen. Zulke openingen zijn in de woningen niet aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen gevonden. De achtertuinen met schuurtjes zijn niet meegenomen tijdens de quickscan omdat de woningen in gebruik waren tijdens het veldbezoek. Het is niet uit te sluiten dat de schuurtjes achter de woningen mogelijk verblijfplaatsen van steenmarters bevatten.

Voor nationaal beschermde reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden en planten ontbreekt geschikt habitat.

Effecten en vervolg

Voor steenmarters geldt geen vrijstelling. Verstoring van deze soorten is toegestaan, vernietiging van vaste verblijfplaatsen niet. Op basis van de quickscan kunnen verblijfplaatsen van de steenmarter in de woningen uitgesloten worden.

Voor de overige aanwezige nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Drenthe, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In het plangebied is geschikt broedbiotoop voor de volgende jaarrond beschermde Vogelrichtlijnsoorten aanwezig: **gierzwaluw**;
 - Dit geldt alleen voor woningen aan Van Echtskanaal NZ en Loperstraat.
 - Door de aard van de werkzaamheden zijn negatieve effecten niet uitgesloten voor woningen aan de Loperstraat.
 - Voor het Van Echtskanaal geldt dat gewerkt moet worden volgens een ecologisch werkprotocol.
- In het plangebied is geschikt broedbiotoop voor de volgende jaarrond beschermde Vogelrichtlijnsoorten aanwezig: **huismus**;
 - Dit geldt alleen voor woningen aan De Kap, Van Echtskanaal NZ en Loperstraat.
 - Voor de Kap en Van Echtskanaal geldt dat negatieve effecten niet zijn uitgesloten als binnen het broedseizoen van de huismus (half maart t/m september) wordt gewerkt.
 - Voor de Loperstraat zijn negatieve effecten op de huismus niet uitgesloten.
- In en rond het plangebied is geschikt broedbiotoop voor **algemene broedvogels** zoals merel, spreeuw en koolmees aanwezig;
- In betreffende woningen zijn geschikte verblijfplaatsen voor **vleermuizen** aanwezig;
 - Dit geldt alleen voor de woningen aan De Kap, Van Echtskanaal NZ, Meridiaan en Loperstraat.
 - Door de aard van de werkzaamheden zijn negatieve effecten niet uitgesloten voor de Loperstraat en Meridiaan.
 - Voor de Kap en Van Echtskanaal geldt dat gewerkt moet worden volgens een ecologisch werkprotocol.
- Het plangebied is ongeschikt als verblijfplaats voor **steenmarters**;
- In en rond het plangebied komen verder **nationaal beschermde soorten** voor, namelijk de egel, eekhoorn, ree, vos en haas. De egel, ree, vos en haas zijn opgenomen in bijlage 5 van de provinciale verordening, zodat voor deze soort een vrijstelling geldt. Voor de eekhoorn geldt geen vrijstelling, maar het is uitgesloten dat in de betreffende woningen verblijfplaatsen aanwezig zijn. De algemene zorgplicht is wel van kracht.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 2 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

3.2 Benodigde vervolgstappen

Tabel 3 geeft een overzicht van de benodigde vervolgstappen in Klazienaveen.

Tabel 3 Vervolgstappen per diersoort en deelgebied in Klazienaveen. Oranje betekent dat nader onderzoek nodig is. Donkergroen betekent dat nader onderzoek alleen nodig is als binnen het broedseizoen (half maart t/m september) gewerkt moet worden. Geel betekent dat gewerkt behoort te worden volgens een ecologisch werkprotocol.

	Gierzwaluw	Huismus	Vleermuizen
	Nader onderzoek	Nader onderzoek	Nader onderzoek
De Kap 41-55(o), 181-195(o)	Nee	Ja, als de werkzaamheden plaatsvinden tussen half maart t/m september	Nee, maar werken volgens werkprotocol
Lange Spruistraat 48-61(e+o)	Nee	Nee	Nee
Molenwijk WZ 9-18(e+o)	Nee	Nee	Nee
Van Echtskanaal NZ 109-111(e+o), 119-121(e+o)	Nee, maar werken volgens werkprotocol	Ja, als de werkzaamheden plaatsvinden tussen half maart t/m september	Nee, maar werken volgens werkprotocol
Loperstraat 29-187(o)	Ja	Ja	Ja
Meridiaan 64-98(e)	Nee	Nee	Ja
Stellingstraat ZZ 24-41(e+o)	Nee	Nee	Nee

- Vóórdat de werkzaamheden kunnen plaatsvinden is een nader onderzoek nodig naar de volgende soorten:
 - **Vleermuizen (Meridiaan en Loperstraat):** 5 rondes in de periode mei t/m september
 - **Gierzwaluw (Loperstraat):** 3 rondes tussen 15 mei en 15 juli
 - **Huismus (Loperstraat):** 2 rondes tussen 1 april en 15 mei
 - Alleen als gewerkt wordt van april t/m september:
 - **Huismus (De Kap, Van Echtskanaal NZ):** 2 rondes tussen 1 april en 15 mei
- Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart t/m juli).
- Voor nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel als redelijkerwijs mogelijk is wordt voorkomen.

Uit het nader onderzoek zal blijken of een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig is en of er aanvullende maatregelen getroffen moeten worden. De behandeltermijn van een ontheffing bij de Provincie Drenthe duurt minimaal 13 weken. Ook zijn er kosten aan de ontheffingsaanvraag verbonden.

4 | Literatuur en bronnen

- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Google Earth Pro. 2009. Tele Atlas.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017.
- Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0 BIJ12 juli 2017.
- Kennisdocument Huismus, versie 1.0 BIJ12 juli 2017.
- Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en fauna-wet.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 27 mei 2019.

Websites

www.zoogdiervereniging.nl

www.ravon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.maps.google.com

www.openstreetmaps.org

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

[Redacted]

Rapportage

[Redacted]

Veldwerk

[Redacted]

Kwaliteitscontrole

[Redacted]

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2019); Quickscan Klazienaveen. Toets Wet natuurbescherming voor woningen in verschillende straten in Klazienaveen. Rapport P19090, Assen.

Foto's: [Redacted]

Bijlage 4 Quick scan ecologie Meridiaan 4-48

Quickscan Wnb Soortenbescherming aan een flatgebouw in Klazienaveen

Meridiaan 4-48

buro *bakker* adviesburo voor ecologie

Quicksan Wnb Soortenbescherming aan een flatgebouw in Klazienaveen

Meridiaan 4-48

Opdrachtgever

Lefier

Contactpersoon

[Redacted]

Status

definitief

Datum

10 april 2020

Vrijgave

[Redacted]

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	5
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Planbeschrijving	7
2 Resultaten en effecten	9
2.1 Afbakening: mogelijk beïnvloede soorten	9
2.2 Vogelrichtlijnsoorten	9
2.3 Habitatrichtlijnsoorten	10
2.4 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	11
3 Conclusie	13
3.1 Conclusie beschermde soorten	13
3.2 Benodigde vervolgstappen	13
4 Literatuur en bronnen	15

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Woningbouwcorporatie Lefier heeft plannen het flatgebouw aan de Meridiaan 4-48 te gaan slopen.

Effecten op beschermde soorten flora en fauna als gevolg van de gewenste sloop kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Is er kans op overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Indien overtreding niet volledig te vermijden is, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Drenthe het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Drenthe heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

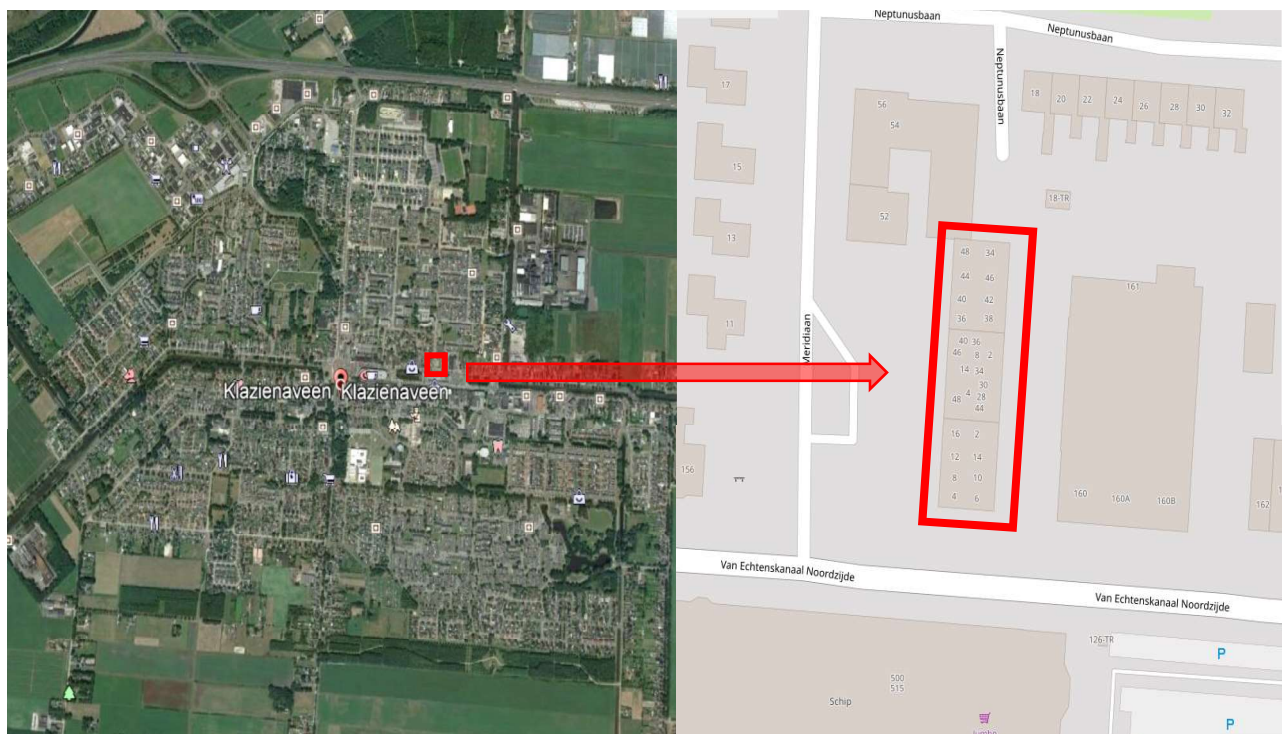
Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, geraadpleegd op 18 september 2019) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 18 september 2019 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd. Hierbij is met name gekeken naar openingen aan de gevels van het gebouw, waarlangs vleermuizen en vogels ruimten onder het dak of in de spouwmuur zouden kunnen bereiken.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft een flatgebouw aan de Meridiaan 4-48, gelegen in Klazienaveen, gemeente Emmen (zie Figuur 1). Dit flatgebouw heeft vier verdiepingen en een plat dak. Tegen de zuidgevel staan enkele taxusstruiken. In de directe omgeving staan laagbouw rijtjeswoningen, winkelpanden en andere gebouwen van vergelijkbare of lagere hoogte. Op ca. 60 m van het onderzochte flatgebouw staat een flat van hetzelfde type, daar tussenin ligt een pas aangelegd grasveldje. De rijtjeshuizen hebben tuinen met uiteenlopende aandelen groen, verder heeft de wijk weinig (grotere) bomen of struiken. Aan de overkant van Van Echtskanaal Noordzijde is een klein winkelcentrum met een grote parkeerplaats.

Figuur 1 De ligging van het plangebied Meridiaan 4-48 in Klazienaveen (Bron: Google Earth Pro; Open StreetMaps)

Foto 1 *Impressie van het plangebied Meridiaan*

Foto 2 *Zuidgevel Meridiaanflat*

1.5 Planbeschrijving

De flat wordt gesloopt. Of daarna nieuwbouw op deze plek komt, is momenteel niet bekend. De bomen en lage struiken direct om het gebouw heen worden waarschijnlijk gekapt, respectievelijk gerooid.

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 Afbakening: mogelijk beïnvloede soorten

Beschermde soorten die negatieve effecten kunnen ondervinden van de sloopwerkzaamheden zijn soorten die in gebouwen verblijven, namelijk gebouwbewonende vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen (huismus, gierzwaluw). Daarnaast kunnen tijdens het broedseizoen ook andere broedvogels zoals spreeuw en kauw worden verstoord. Verder kunnen in het plangebied steenmarters voorkomen welke, bij aanwezigheid van geschikte openingen, toegang kunnen krijgen tot het gebouw in het plangebied.

Omdat het sloop van woningen betreft kan de aanwezigheid van beschermde flora en een aantal andere soortgroepen, namelijk amfibieën, reptielen, vissen en grondgebonden zoogdieren van de habitatrichtlijn, op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen maken geen gebruik van woningen en zijn gebonden aan specifieke omstandigheden die in het plangebied afwezig zijn.

2.2 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Uit bronnenonderzoek blijkt dat de jaarrond beschermde gierzwaluw en huismus binnen 2 km van het plangebied voorkomen (NDFF).

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen gierzwaluwen en huismussen waargenomen. Net buiten het plangebied (Neptunusbaan) zijn wel enkele huismussen gehoord.

Gierzwaluwen zijn in deze tijd van het jaar in of op weg naar de overwinteringsgebieden buiten Nederland en daarom ook niet hier waar te nemen. Door het platte dak van het flatgebouw en het ontbreken van nokpannen en andere gaten zijn er geen geschikte invliegplekken voor gierzwaluwen of huismussen. Het plangebied is daarom ongeschikt als broedplaats voor beide soorten, aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is dus uitgesloten.

De directe leefomgeving van de flat is weinig geschikt voor huismussen. De taxusstruiken aan de zuidgevel kunnen als schuil- en slaapplekken dienen. Het omliggende grasveld biedt geen beschutting en geen nestgelegenheid. De omgeving van daarbuiten is wel geschikt voor huismussen, met name de rijtjeshuizen en daarbij behorende tuinen.

Overige broedvogels

Het flatgebouw is ongeschikt als broedlocatie voor overige broedvogels. De taxus direct naast het gebouw is voor soorten als heggemus, merel en winterkoning wel geschikt als broedplaats.

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen vogels waargenomen, in de omgeving (bijvoorbeeld rijtjeswoningen aan de Meridiaan, Neptunusbaan) zijn onder meer spreeuwen, houtduiven, koolmees en kauwen waargenomen.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming.

Het plangebied is ongeschikt als broedlocatie voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Negatieve effecten van de voorgenomen sloop op deze soorten zijn daarom uitgesloten, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. We adviseren om het broedseizoen te ontzien, omdat tijdens de werkzaamheden ook in gebruik zijnde nesten vernield kunnen worden, waardoor alsnog sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming. Vooruitlopend op de sloop van het gebouw kunnen de taxusstruiken bijvoorbeeld buiten het broedseizoen al verwijderd worden.

2.3 Habitatrichtlijnsoorten

2.3.1 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek blijken recente waarnemingen van vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis en gewone grootvleermuis binnen 2 km rond het plangebied. Andere gebouwbewonende soorten zoals de ruige dwergvleermuis en laatvlieger komen ook voor in Drenthe (NDFF).

Verblijfplaatsen

Het te slopen flatgebouw is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, omdat tussen de gevel de metalen dakrand op enkele plekken kieren zitten. Aan de noordgevel zitten dichtbij de dakrand open stootvoegen, aan de zuidgevel zitten open ventilatiespleten. Vleermuizen kunnen in al deze openingen kruipen en zo de ruimtes tussen gevel en isolatie materiaal bereiken (Foto 3). Soortgelijke ventilatiespleten in de noordgevel zitten dicht.

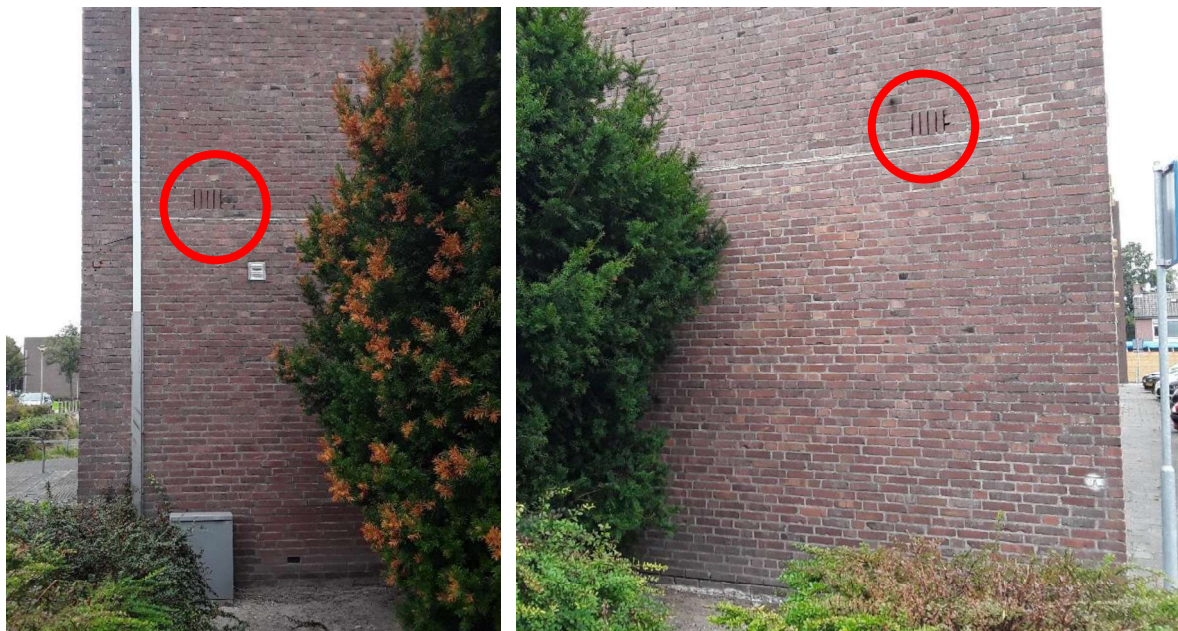

Foto 3 Ventilatie-openingen aan de zuidgevel

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige structuren ontbreken in het onderzoeksgebied. Vliegroutes in de bebouwing zijn door de vele structuren vaak diffuus en hebben verschillende alternatieve mogelijkheden om een route af te leggen.

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Enkele luwe plekken in het plangebied zijn aanwezig en kunnen gebruikt worden als foerageerplek. Er zijn meerdere soortgelijke foerageerplekken aanwezig buiten het plangebied. Vleermuizen maken verder gebruik van groenelementen tussen de bebouwing zoals tuinen, bomenrijen, lichte van gebouwen en plantsoenen, die in de omgeving in ruime mate voorhanden zijn. Het plangebied maakt dus deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

Effecten en vervolg

Het flatgebouw gaat gesloopt worden, waardoor eventuele aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Hierdoor zijn negatieve effecten op vleermuizen niet uitgesloten en is nader onderzoek nodig.

2.4 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

Steenmarter

Steenmarters zijn bekend uit de omgeving van Klazienaveen. Het flatgebouw is niet toegankelijk voor steenmarters, aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soort is daarom uit te sluiten.

Overige soorten

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Enkele muizensoorten of andere kleine zoogdieren kunnen gebruik maken van het plangebied. Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van bijvoorbeeld egel, huisspitsmuis en bosmuis.

Effecten en vervolg

Voor steenmarter geldt geen vrijstelling. Verstoring van de soort is toegestaan, vernietiging van vaste verblijfplaatsen niet. Op basis van de quickscan kunnen verblijfplaatsen van de steenmarter uitgesloten worden. Vervolgstappen zijn niet nodig.

Voor de overige aanwezige nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Drenthe, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door het rooien van de struiken in één richting uit te voeren, zodat eventuele grondgebonden zoogdieren zelfstandig het terrein kunnen verlaten.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In en rond de flat is geschikt broedbiotoop voor vogels zoals merel, heggemus en winterkoning aanwezig;
- In de te slopen flat is de aanwezigheid van verblijfplaatsen voor vleermuizen niet uit te sluiten;
- In en rond het plangebied komt verder een aantal nationaal beschermde soorten voor, namelijk egel, huisspitsmuis en bosmuis. Voor deze andere soorten geldt dat ze allemaal zijn opgenomen in bijlage 5 van de provinciale verordening, zodat voor deze soorten een vrijstelling geldt. De algemene zorgplicht is wel van kracht.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 2 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Vóórdat de werkzaamheden kunnen plaatsvinden is een nader onderzoek nodig naar vleermuizen;
- Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, is ons advies om het rooien van struiken en bomen buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen omvat globaal de periode half maart t/m half juli.
- Voor nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan door het rooien van de struiken in één richting uit te voeren, zodat eventuele grondgebonden zoogdieren zelfstandig het gebied kunnen verlaten.

Uit het nader onderzoek zal blijken of een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig is en of er maatregelen getroffen moeten worden. De behandeltermijn van een ontheffing bij de Provincie Drenthe duurt minimaal 13 weken, ook zijn er kosten aan de ontheffingsaanvraag verbonden.

4 | Literatuur en bronnen

- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Google Earth Pro., 2009. Tele Atlas.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 17 november 2016.

Websites

- www.zoogdiervereniging.nl
- www.sovon.nl

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

[Redacted]

Rapportage

[Redacted]

Veldwerk

[Redacted]

Kwaliteitscontrole

[Redacted]

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2019); Quickscan Wnb Soortenbescher-
ming aan een flatgebouw in Klazienaveen. Meridiaan
4-48. Rapport P19243, Assen.

Foto's: [Redacted]

Bijlage 5 Quick scan ecologie Meridiaan 50-56

Quicksan soorten Wet natuurbescherming Meridiaan Klazienaveen

buro *bakker* adviesburo voor ecologie

Quicksan soorten
Wet natuurbescherming
Meridiaan Klazienaveen

Status

Definitief

Datum

18 april 2017

Handtekening

[Redacted signature]

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	6
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Planbeschrijving	7
2 Resultaten en effecten	8
2.1 Vogelrichtlijnsoorten	8
2.1.1 Broedvogels	8
2.2 Habitatrichtlijnsoorten	9
2.2.1 Planten	9
2.2.2 Broedvogels	9
2.2.3 Vleermuizen	9
2.2.4 Grondgebonden zoogdieren	10
2.2.5 Reptielen en amfibieën	10
2.2.6 Vissen, insecten en ongewervelden	11
2.3 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	11

3 Conclusie	12
3.1 Conclusie beschermde soorten	12
3.2 Benodigde vervolgstappen	12
4 Literatuur en bronnen	13

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Lefier is voornemens het pand Meridiaan 50-56 in Klazienaveen te slopen. De geplande werkzaamheden bestaan uit de sloop van het zgn. BOG pand; een laag gebouw met winkelvoorzieningen in het centrum van Klazienaveen.

Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving aanwezig zijn?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de verdragen Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Een aantal vogelsoorten valt dan zowel onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn als onder de Habitatrichtlijn. Het beschermingsregime van Habitatrichtlijnsoorten is ten aanzien van verstoring strenger dan die van Vogelrichtlijn soorten. Voor vogels die vermeld staan in de Vogelrichtlijn geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen geen overtreding van de wet inhoudt, mits de verstoring geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels die genoemd worden in de verdragen van Bonn en Bern geldt dat zij tijdens het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Los van het beschermingsregime blijft het doden van vogels, beschadigen en/of vernielen van nesten een overtreding van de wet.

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Drenthe het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Drenthe heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 03-04-2017 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd. Omdat het project alleen voorziet in de sloop van het gebouw is tijdens het veldbezoek het volgende onderzocht:

- De aanwezige gebouwen zijn gecontroleerd op aanwezigheid van geschikte verblijfplaatsen voor jaarrond beschermde nesten, broedende vogels, steenmarters en vleermuizen.
- De eventueel aanwezige rommelhoekjes zijn gecontroleerd op aanwezigheid van geschikte verblijfplaatsen voor beschermde soorten zoals egels, muizen en steenmarters.
- Het aanwezige groen (struiken, heggen en tuinplanten) is onderzocht op de functie voor beschermde soorten.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt op de hoek van de Meridiaan en de Neptunusbaan in Klazienaveen (Foto 1).

Foto 1 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) (Bron: Bing Maps)

Het betreft een laag gebouw welke geschakeld is met een portieketageflat. Deze flat maakt geen onderdeel uit van het plangebied (Foto 2). Het binnengebied van het gebouw is open. Dit binnengebied is in eigendom van derden.

Foto 2 Gevelbeeld van het bog-pand met rechts de portieketageflat Meridiaan 4-48

Om het gebouw ligt bestrating. Direct buiten het plangebied, ligt aan de noordzijde een klein grasveld met twee bomen en een lage groenblijvende heg (Foto 3). Aan de zuidzijde begint op ca. 8 meter afstand een zelfde soort heg met daarachter lage struikjes zoals een rododendron en ligusterhaag en een kleine boom (Foto 2).

Foto 3 Plangebied aan de noordzijde.

Op het moment van het veldbezoek was er nog maar één deel van het pand in gebruik; de rest was niet meer functioneel en is afgetimmerd.

1.5 Planbeschrijving

De geplande sloopwerkzaamheden bestaan uit de verwijdering van het genoemde pand. Voor deze quickscan is aangenomen dat het aanwezige groen rond het gebouw niet zal worden aangetast.

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en Nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

Uit bronnen onderzoek (NDFF) blijkt dat er geen gegevens van beschermde soorten in het plangebied zijn. Ook in de directe omgeving zijn geen NDFF gegevens van beschermde soorten die een functionele relatie met de flatgebouwen hebben (geen vleermuizen of broedgegevens van vogels).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

2.1.1 Broedvogels

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Het gebouw is ongeschikt voor de jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw en huismus. De woningen zijn ongeschikt door het ontbreken van een pannendak, ruimte onder goten en gaten in de muur. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is daarom uitgesloten.

Overige broedvogels

Rondom het te slopen gebouw is in beperkte mate groen aanwezig in de vorm van lage struiken en enkele bomen. In de directe omgeving van het plangebied zijn beschermde broedvogels aangetroffen zoals: koolmees en tijaft. Ook andere zomervogels kunnen in de directe omgeving tot broeden komen, zoals: merel en winterkoning.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming voor Soorten van de Vogelrichtlijn of onder artikel 3.5 voor Soorten van de Habitatrichtlijn (zie paragraaf 2.2.2).

Door de afwezigheid van geschikte broedplekken zijn negatieve effecten van de sloopwerkzaamheden op deze jaarrond beschermde nesten uit te sluiten.

Overige broedvogels

Voor deze quickscan is aangenomen dat het aanwezige groen rond het te slopen pand niet zal worden aangetast. Wel kan de uitvoering van de werkzaamheden verstoring betekenen voor de broedvogels in de directe omgeving.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn (HR), te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. De beschermde planten van de Habitatrichtlijn eisen voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. Daarvan is in de geïsoleerde stedelijke ligging van het plangebied geen sprake en daardoor is het plangebied (on)geschikt voor planten van de Habitatrichtlijn.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zijn negatieve effecten uitgesloten. Omdat effecten zijn uitgesloten zijn vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

2.2.2 Broedvogels

Het plangebied heeft geen functie als geschikt broedgebied voor vogels, omdat het een gebouw betreft. De conclusies komen overeen zoals is beschreven in paragraaf 2.1.

2.2.3 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnen onderzoek (NDFF) blijkt dat er geen gegevens van beschermde soorten in het plangebied zijn. Ook in de directe omgeving zijn geen NDFF gegevens van beschermde soorten die een functionele relatie met het plangebied hebben.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen. In het plangebied zijn bomen met geschikte holtes afwezig. Daardoor ontbreken verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten.

Van het te slopen gebouw zijn de muren ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. In deze muren zijn geen spleten of ventilatiekieren aangetroffen. De open stootvoegen die zijn aangetroffen bevinden zich aan de onderkant van de muur en zijn daarmee ongeschikt als invliegopening voor vleermuizen. Ook sluit het grotendeel van de daklijsten en de kozijnen goed aan op de muren zodat er geen openingen zijn welke kunnen worden gebruikt als invliegopening voor vleermuizen. De locatie waar een kleine opening is aangetroffen tussen de muur en de aftimmering is door de brede overkapping ongeschikt als invliegopening voor vleermuizen (Foto 4).

Foto 4 Brede overkapping maakt de opening tussen aftimmering en muur ongeschikt als invliegopening.

De naastliggende portieketageflat bevat wel open stootvoegen en is daarmee geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen (Foto 5).

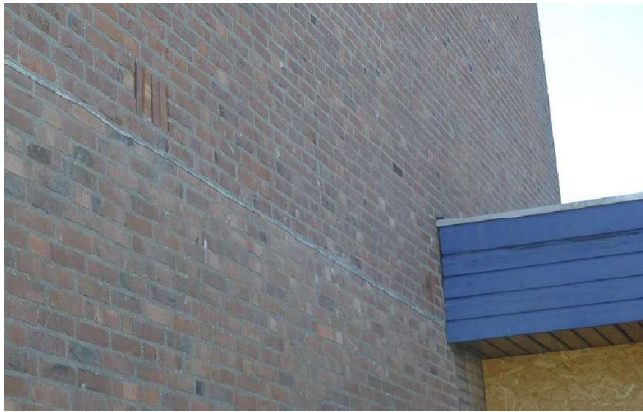

Foto 5 Open stootvoegen in de naastgelegen portieketageflat

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige structuren ontbreken in het plangebied.

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Vleermuizen maken gebruik van groenelementen zoals tuinen, bomenrijen, luwte van gebouwen en parken, die in de omgeving voorhanden zijn. Het plangebied maakt deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied aanwezig is. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

Effecten en vervolg

Het gebouw is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Voor de quickscan is er van uitgegaan dat de werkzaamheden overdag worden uitgevoerd. Daarmee worden buiten het plangebied aanwezige vliegroutes en foerageergebied niet verstoord.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

In de verspreidingsgegevens en de NDFF ontbreken waarnemingen van beschermde grondgebonden zoogdieren. Deze soorten ontbreken in en rond het plangebied, omdat deze soorten alleen voorkomen langs grote wateren, in moerasgebieden of in beekdalen. In het stedelijk gebied, waar het plangebied in gelegen is, is het daarom uitgesloten dat deze beschermde zoogdieren van de Habitatrichtlijn aanwezig zijn.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.5 Reptielen en amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van (beschermde) reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. Deze komen niet in de regio voor. Door het ontbreken van voortplantingswateren zoals vennen en geschikte sloten in,

en de geïsoleerde stedelijke ligging van het plangebied, is het plangebied ongeschikt voor beschermde amfibieën en reptielen van de Habitatrichtlijn.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen voor reptielen en amfibieën niet aan de orde.

2.2.6 Vissen, insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde vissen, insecten en ongewervelden is uit te sluiten. Dit omdat omstandigheden zoals aanwezigheid van water, geschikte vegetatie, vennetjes e.d. ontbreken binnen het plangebied. Ook ontbreken waarnemingen in de NDFF.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden voor zwaarder beschermde insecten en ongewervelden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen niet aan de orde.

2.3 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

In de verspreidingsgegevens en de NDFF ontbreken waarnemingen van nationaal (andere) beschermde dier- en plantensoorten. In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Het plangebied biedt geen geschikte rommelhoekjes of andere beschuttingsmogelijkheden voor grondgebonden zoogdieren zoals de steenmarter. Ook zijn er geen toegankelijke openingen in de gevels aanwezig. Hierdoor is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor steenmarter.

Voor Nationaal beschermde reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden en planten ontbreekt geschikt habitat

Effecten en vervolg

Op basis van de quickscan kunnen verblijfplaatsen van de steenmarter worden uitgesloten.

Voor de eventueel aanwezige Nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Drenthe, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In het plangebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen; het plangebied is hier ook niet geschikt voor.
- In de directe omgeving van het plangebied zijn beschermde broedvogels aangetroffen zoals: tijtjaf, en koolmees en is geschikte broedgelegenheid aanwezig voor een aantal andere vogels.
- Uitvoering tijdens het broedseizoen kan verstoring betekenen voor de broedvogels in de directe omgeving.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Er kan alleen onder voorwaarden tijdens het broedseizoen worden gewerkt. Indien tijdens het broedseizoen wordt gewerkt is ecologische begeleiding nodig. Het broedseizoen is afhankelijk van de soort en loopt van ongeveer half maart t/m half juli. Van september t/m februari kunnen de werkzaamheden zonder ecologische begeleiding plaatsvinden.
De ecologische begeleiding kan bestaan uit het opstellen van een ecologisch werkprotocol, welke een praktische vertaalslag is van de voorwaarden naar een document dat door mensen in de uitvoering gebruikt kan worden. Het ecologische werkprotocol kan bestaan uit een aantal maatregelen zoals het vooraf aan de werkzaamheden inventariseren van eventueel broedende vogels en hoe daar in de uitvoering rekening mee kan worden gehouden. Ook kan op locatie afstemming plaatsvinden over een geschikte plek waar eventueel tijdelijk sloopafval kan worden opgeslagen en waar schaftgelegenheid units e.d. kunnen worden geplaatst. Indien gewenst kan Buro Bakker voor deze ecologische begeleiding zorgen.
- De aangrenzende portieketageflat, welke geen deel uitmaakt van het plangebied, heeft open stootvoegen en is daarmee geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden overdag te worden uitgevoerd en mogen deze mogelijke invliegopeningen niet worden geblokkeerd.

4 | Literatuur en bronnen

- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 30 maart 2017.
- Verordening natuurbescherming Provincie Groningen, 2016.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 - 2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Websites

www.zoogdiervereniging.nl
www.ravon.nl
www.vogelbescherming.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl/planten
www.piscaria.nl

Colofon

Opdrachtgever

Lefier

Contactpersoon

[Redacted]

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

[Redacted]

Rapportage

[Redacted]

Veldwerk

[Redacted]

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2017); Quicksan soorten Wet natuurbescherming Meridiaan Klazienaveen. Rapport P17124, Assen.

Foto's: [Redacted]

Bijlage 6 Nader ecologisch onderzoek vleermuizen

Nader onderzoek vleermuis Meridiaan 64 t/m 98 Klazienaveen

*b*uro *b*akker adviesburo voor ecologie

Nader onderzoek vleermuis Meridiaan 64 t/m 98 Klazienaveen

Opdrachtgever

Lefier

Contactpersoon

[Redacted]

Status

Definitief

Datum

17 november 2020

Vrijgave

[Redacted]

[Redacted]

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Leeswijzer	6
2 Beschrijving project	7
2.1 Ligging van het plangebied	7
2.2 Kenmerken van het plangebied	7
2.3 Beschrijving van het voornemen	8
3 Methode	11
3.1 Bronnenonderzoek	11
3.2 Veldonderzoek	11
3.3 Habitatrichtlijnsoorten	11
3.4 Nationaal beschermde soorten	12
3.5 Algemene broedvogels	12
3.6 Omgevingscheck	12
4 Resultaten	13
4.1 Vogelrichtlijnsoorten	13
4.2 Habitatrichtlijnsoorten	13
4.3 Nationaal beschermde soorten	16
4.4 Samenvatting aangetroffen voortplantings- en rustplaatsen	17
5 Effecten en vervolg	19
5.1 Effecten Vogelrichtlijnsoorten	19
5.2 Effecten Habitatrichtlijnsoorten	19
5.3 Vervolgstappen	19
6 Literatuur en bronnen	21

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding

Lefier is voornemens om een flatgebouw aan de Meridiaan 64 t/m 98 in Klazienaveen te slopen.

Voor de sloop is een quickscan uitgevoerd om de aanwezigheid van beschermde soorten in beeld te brengen (Buro Bakker, P19090). Hieruit is naar voren gekomen dat het complex toegankelijk is voor vleermuizen en daarmee potentieel geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen.

Deze door de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde verblijfplaatsen worden mogelijk aangetast door de geplande werkzaamheden. Daarom is een ecologisch onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd.

Dit rapport doet verslag van het nader onderzoek naar verblijfplaatsen en andere leefgebiedsfuncties zoals foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen. Het rapport geeft antwoord op de volgende vragen:

- Zijn er verblijfplaatsen van vleermuizen in het complex aanwezig?
- Heeft het plangebied een belangrijke rol als foerageergebied voor vleermuizen?
- Zijn essentiële vliegroutes voor vleermuizen aanwezig in het plangebied?
- Is er door het voornemen kans op overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Zijn er aan de hand van dit onderzoek vervolgstappen, zoals een ontheffingsaanvraag en mitigerende en compenserende maatregelen aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

Onder de Flora- en faunawet is een lijst met 'jaarrond beschermde nesten' opgesteld, die ook onder de Wnb geldig is. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Drenthe het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Drenthe heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

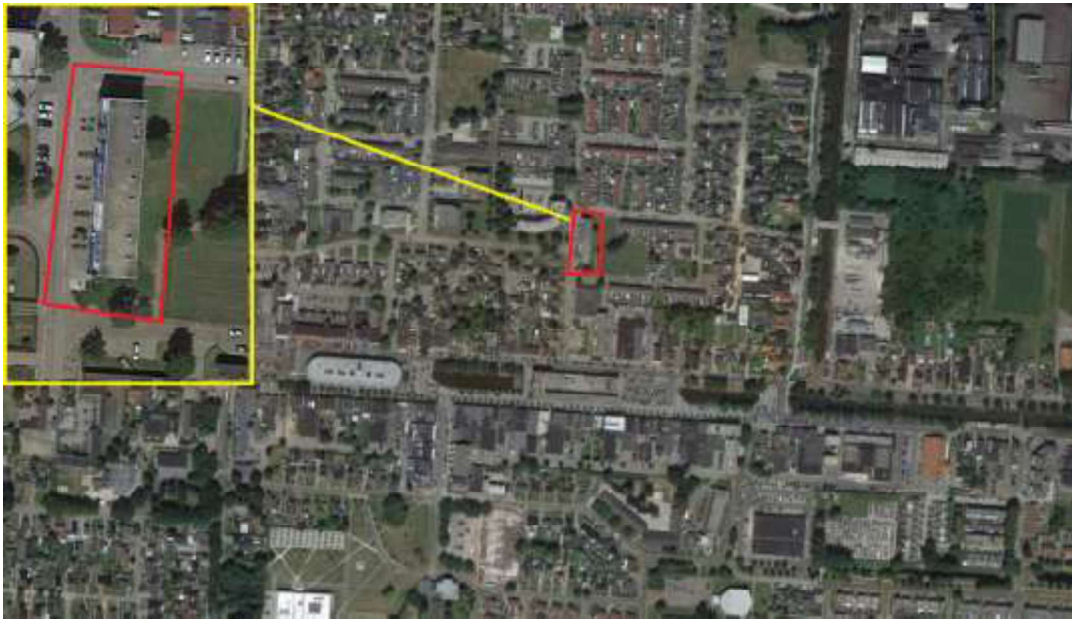
1.3 Leeswijzer

Het rapport is opgedeeld in verschillende hoofdstukken. Allereerst wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de geplande werkzaamheden (hoofdstuk 2). Daarbij zal worden ingegaan op de resultaten van de quickscan. Daarna zal de methode van het nader onderzoek besproken worden (hoofdstuk 3), gevolgd door de resultaten van het onderzoek (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 staan de conclusies samengevat en wordt geadviseerd over de benodigde vervolgstappen.

2 | Beschrijving project

2.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt in het oosten van Klazienaveen. Klazienaveen ligt in de gemeente Emmen in de provincie Drenthe. Het betreft een complex van 4 verdiepingen hoog. Het complex betreft de Meridiaan nummer 64 t/m 98 met in de omgeving een winkelcentrum en woningen. Figuur 1 laat de ligging van het plangebied in het oosten van Klazienaveen zien.

Figuur 1 Ligging van het plangebied in Klazienaveen, aangegeven met het rode kader. Het gele kader geeft een vergroot beeld van het plangebied weer. Bron: [google.com/maps/](https://www.google.com/maps/)

2.1.1 Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Bargerveen, dat op circa 7 km van Klazienaveen ligt. Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten niet aan de orde.

2.2 Kenmerken van het plangebied

Uit de quickscan is gebleken dat het complex potentieel geschikte verblijfplaatsen bevat voor de vleermuis. Er is ruimte aanwezig aan de kopse kanten en rondom het complex onder de loodstripfen en er zijn open stootvoegen aanwezig (zie foto 1), waardoor de aanwezigheid van beschermde soorten niet uit te sluiten is. Het te slopen complex bestaat uit 4 verdiepingen met een plat dak, de muren aan de kopse kanten zijn opgetrokken uit bakstenen. Het complex heeft aan de voorzijde balkons. Achter het complex is een parkje aanwezig, het parkje bestaat uit enkele bomen en een grasveld (foto 2).

Foto 1 *Impressie van geschikte invliegopeningen. Links de open stootvoegen, rechts de ruimte onder de loodstrip-pen.*

Foto 2 *Impressie van het parkje.*

2.3 Beschrijving van het voornemen

2.3.1 Doel

Het doel is om het complex dat in het plangebied staat te slopen. Na de sloop van het huidige gebouw zal er nieuwbouw geplaatst worden. De nieuwbouw zal bestaan uit een complex waar 59 appartementen in aanwezig zijn.

2.3.2 Werkzaamheden

Het complex zal in zijn geheel worden gesloopt.

De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd binnen het plangebied:

- Het aan- en afvoeren van materiaal voor het inrichten van de werkplaats
- Het inrichten van de werkplaats
- Het plaatsen van hekken rondom het gebouw
- De sloop van het flatgebouw
- Het afvoeren van sloopafval
- Het afbreken/opruimen van de werkplaats
- Grond voorbereiden voor nieuwbouw
- Plaatsen nieuwbouw.
- Opleveringen nieuwe woningen

2.3.3 Planning

De sloop staat gepland in het eerste en tweede kwartaal van 2021 en zal naar verwachting deze gehele periode duren. De nieuwbouw staat gepland om van start te gaan in het derde kwartaal van 2021. De nieuwbouw zal naar verwachting het tweede kwartaal van 2023 gereed zijn.

3 | Methode

3.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestond uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten. In Klazienaveen zijn waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis. Andere gebouwbewonende soorten zoals de ruige dwergvleermuis en laatvlieger komen ook in Drenthe voor. Ook is er gebruik gemaakt van de soortenstandaards voor de vleermuis.

3.2 Veldonderzoek

Het ecologisch onderzoek heeft zich gericht op de volgende soorten:

- Algemene broedvogels
- Vleermuizen

De aanwezigheid van andere soorten of soortgroepen zijn in de quickscan uitgesloten waardoor geen nader onderzoek benodigd was. Hieronder wordt per soort(groep) de onderzoeksmethode beschreven.

3.3 Habitatrichtlijnsoorten

3.3.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017 met behulp van een Peterson D240X batdetector en digitale opnameapparatuur. Dit vleermuisonderzoek is door middel van vijftal avond- of ochtendbezoeken in het zomerhalfjaar van 2020 (mei tot en met september) uitgevoerd onder voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden. Dit betekent een temperatuur boven de 10 graden, droog weer en weinig wind. Tijdens het invallen van de duisternis en in de vroege ochtend is met behulp van de batdetector en warmtebeeldcamera gepost op verschillende strategische locaties zodat in- en uitvliegende vleermuizen goed konden worden waargenomen. Tabel 1 geeft een overzicht van de dagen en omstandigheden waarop de verschillende onderzoeken zijn uitgevoerd.

Tabel 1 Overzicht van het veldonderzoek naar vleermuizen en de omstandigheden waaronder dit is uitgevoerd.

Ronde	Datum	Aantal pers	Zon op/onder	Start-tijd	Eind-tijd	Temperatuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewolking
1	26 mei 2020	2	21:39	21:27	23:29	18	1	Geen	Licht bewolkt
2	18 juni 2020	2	5:10	3:00	5:00	16	2	Geen	Geheel bewolkt
3	29 juni 2020	2	21:59	21:40	23:54	17	3	Geen	Bewolkt
4	24 augustus 2020	2	20:38	22:08	00:32	16	1	Geen	Onbewolkt
5	22 september 2020	2	19:30	19:16	21:27	14	1	Geen	Onbewolkt

3.4 Nationaal beschermde soorten

Het plangebied kan gebruikt worden door verschillende soorten die nationaal beschermd zijn zoals steenmarters. Echter zijn verblijfplaatsen van nationaal beschermde soorten op basis van de quickscan uitgesloten. Hierdoor is geen specifiek onderzoek naar Nationaal beschermde soorten gedaan, maar waarnemingen gedurende het vleermuisonderzoek zijn wel genoteerd.

3.5 Algemene broedvogels

Het plangebied kan gebruikt worden door verschillende algemene broedvogels. Broedplaatsen van jaarrond beschermde soorten zijn op basis van de quickscan uitgesloten. Hierdoor is er geen specifiek onderzoek gedaan naar broedvogels, maar waarnemingen gedurende het vleermuisonderzoek zijn wel genoteerd.

3.6 Omgevingscheck

Tijdens het veldonderzoek is in het plangebied en een omgevingscheck uitgevoerd door vier personen. Dit geeft een beeld van de aanwezige vleermuisenpopulatie in de omgeving. De omgevingscheck is een check waarbij het gebied tot tenminste 100 meter afstand van het plangebied is meegenomen. Figuur 2 geeft een illustratie van het plangebied en de omliggende omgevingscheck.

Figuur 2 Het onderzoeksgebied, waarbij het plangebied wordt weergegeven met het rode kader en de omgevingscheck met een geel kader. Bron: [google.com/maps](https://www.google.com/maps).

4 | Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het veldwerk besproken. Het nader onderzoek richtte zich op vleermuizen. Andere soorten en soortgroepen zijn tijdens de quickscan uitgesloten. Wel is tijdens het vleermuisonderzoek gelet op algemene broedvogels en nationaal beschermde soorten. Omdat alleen vleermuizen, algemene broedvogels en nationaal beschermde soorten zijn onderzocht, worden alleen deze soort(groepen) in dit hoofdstuk behandeld.

4.1 Vogelrichtlijnsoorten

4.1.1 Algemene broedvogels

Tijdens het nader onderzoek zijn geen nesten van andere, algemene broedvogels vastgesteld. Algemene broedvogels, zoals witte kwikstaart, merel en roodborst kunnen wel tot broeden komen in de gebouwen of in het omliggende groen.

4.2 Habitatrichtlijnsoorten

4.2.1 Gewone dwergvleermuis

Plangebied

Aanwezigheid verblijfplaatsen

Er zijn twee verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen gevonden (tabel 2). Eén van de verblijfplaatsen bevindt zich aan de oostkant, vermoedelijk onder de zonwering, en de andere bevindt zich aan de kopse kant aan de noordzijde onder de daklijst van Meridiaan nummer 64-98. Het gaat om twee paarverblijfplaatsen van één gewone dwergvleermuis. De vleermuizen zijn alleen tijdens de najaarsronde vastgesteld, bij de zomerronde zijn geen uit- of invliegende dieren bij Meridiaan nummer 64-98 gezien. Figuur 3 en foto 3 geven de locaties weer van de paarverblijfplaatsen. Daarnaast zijn er tijdens het onderzoek twee soorten foeragerende vleermuizen waargenomen, namelijk de gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Tabel 2 Overzicht gevonden verblijfplaatsen van vleermuizen.

Datum	Adres	Nr.	Voor/achter	Soort	Type	Aantal dieren
24 augustus 2020	Meridiaan	64-98	Oostkant onder de zonwering	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
24 augustus 2020	Meridiaan	64-98	Kopse kant, noordzijde onder de daklijst	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1

Figuur 3 Locaties van de paarverblijfplaatsen (rode sterren) van de gewone dwergvleermuis in het plangebied (rood kader). Bron: google.com/maps

Foto 3 Rechts locatie van de paarverblijfplaats aan de kopse kant, recht locatie van de paarverblijfplaats onder de zonwering.

Overige elementen van de functionele leefomgeving

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Enkele luwe plekken in het plangebied zijn aanwezig en kunnen gebruikt worden als foerageerplek. Er zijn meerdere soortgelijke foerageerplekken aanwezig buiten het plangebied zoals het parkje naast het complex of het parkje ten westen van het complex. Het plangebied maakt dus deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is. Er foerageren enkele gewone dwergvleermuizen in het gebied, deze verdwijnen rond zonsopkomst naar onbekende bestemmingen buiten het plangebied. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

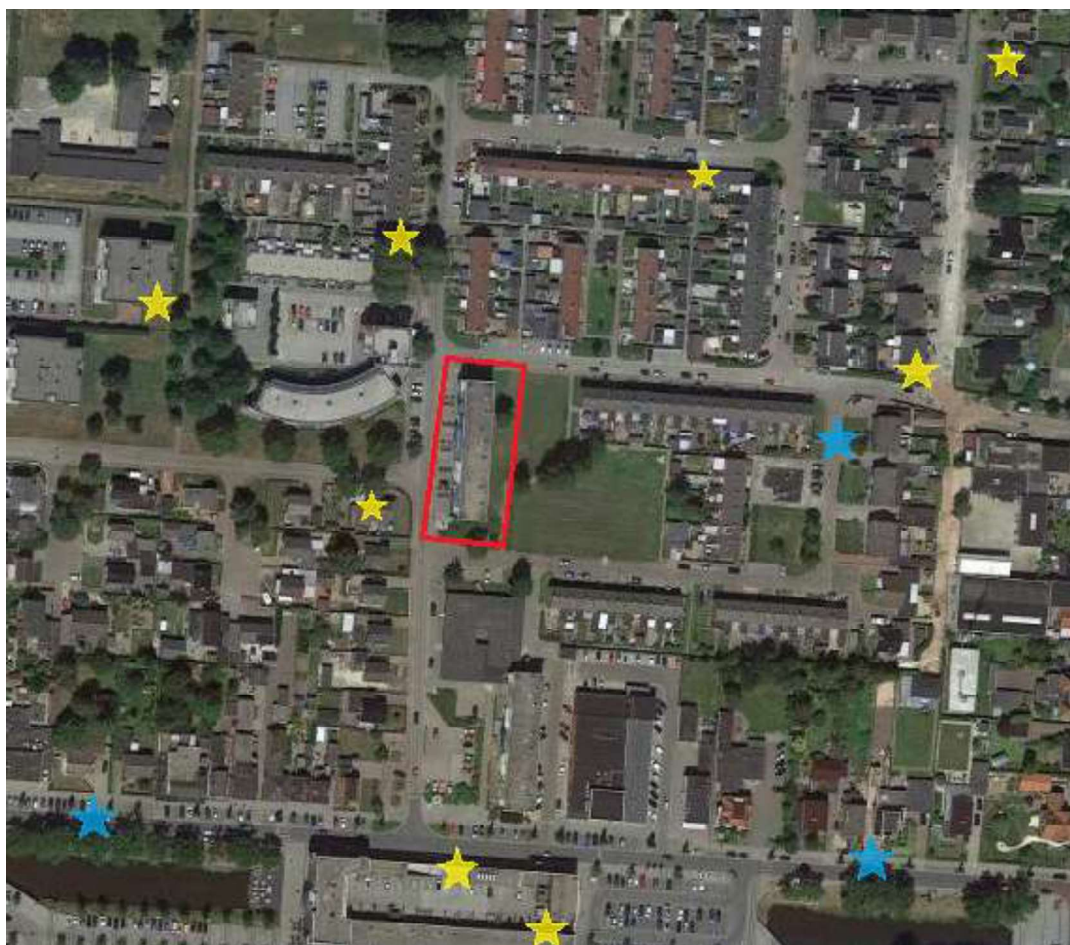
Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Onder verschillende weersomstandigheden, bijvoorbeeld bij verschillende windsnelheden en windrichtingen, kunnen verschillende routes worden gebruikt. Lijnvormige structuren zijn niet aanwezig binnen het onderzoeksgebied.

Omgeving plangebied

Aanwezigheid verblijfplaatsen

In de directe omgeving van het plangebied zijn acht verblijfplaatsen aangetroffen. Het betreffen paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen. Twee verblijfplaatsen zijn gevonden in het gebouw van de Jumbo, één aan de noordzijde en één aan de zuidzijde. Een andere paarverblijfplaats is gevonden onder de kantpan van Mercuriusbaan nummer 52. Er is een verblijf gevonden op Sterrebaan nummer 30 en Evenaar nummer 82. Een andere verblijfplaats is gevonden op Horizon nummer 54 en de laatste paarverblijfplaats is gevonden op Zuiderkeerkring nummer 1. Daarnaast is nog één gewone dwergvleermuis baltsend en rondvliegend waargenomen ten hoogte van de Van Echtskanaal Noordzijde nummer 68, één ten hoogte van Neptunesbaan nummer 64 en één ten hoogte van Saturnusbaan nummer 19. Figuur 4 geeft de locatie van de paarverblijfplaatsen en het baltsende individu weer. Daarnaast zijn er voldoende potentieel geschikte woningen in de directe omgeving van het plangebied aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen.

Figuur 4 Locatie van de paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (gele sterren) en rondvliegende baltsende gewone dwergvleermuizen (blauwe sterren) buiten het plangebied (rood kader). Bron: google.com/maps.

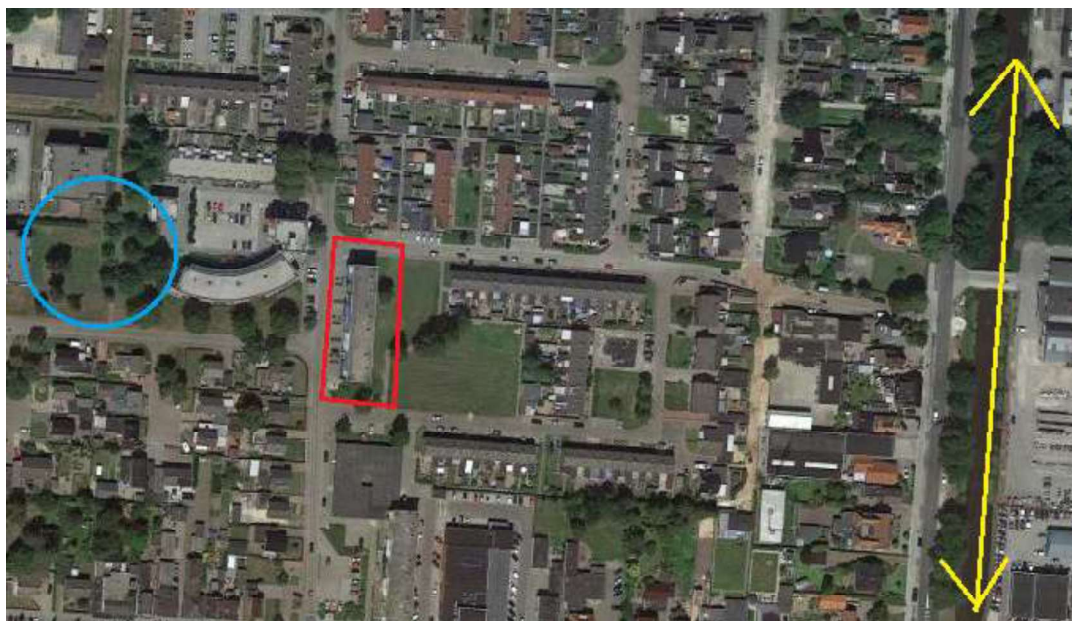
Overige elementen van de functionele leefomgeving

Foerageergebied

In de directe omgeving van het plangebied is volop geschikt foerageergebied aanwezig, bijvoorbeeld in de parkjes om het plangebied heen (zie figuur 5).

Vliegroutes

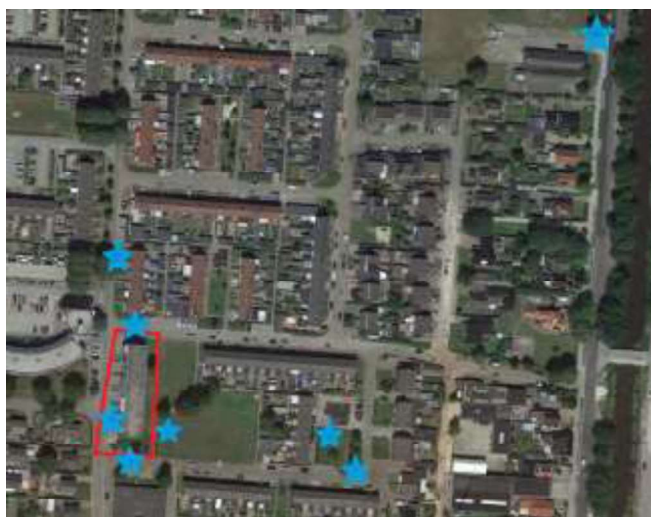
In de directe omgeving van het plangebied is een potentiële vliegroute aanwezig. Op figuur 5 is de ligging van de route aangeduid. De vliegroute worden niet beïnvloed door de geplande werkzaamheden in het plangebied.

Figuur 5 Impressie van de potentiële vliegroute (gele pijl) en foerageergebieden (blauwe cirkel) buiten het plangebied (rood kader). Bron: google.com/maps.

4.3 Nationaal beschermde soorten

Tijdens de veldbezoeken zijn geen nationaal beschermde soorten waargenomen. Een soort die wel waargenomen is maar een vrijstelling heeft in de provincie Drenthe is de egel. Er zijn acht egels waargenomen, vier hiervan waren in de omgeving van het plangebied aan het foerageren. Twee zijn waargenomen op de Neptunesbaan ter hoogte van nummer 25, een egel is waargenomen op de Mr. Ovinstraat en de laatste egel is waargenomen op de Meridiaan ter hoogte van nummer 10. Figuur 6 geeft de locaties van de egels weer.

Figuur 6 Locaties van de waargenomen egels (blauwe sterren) ten opzichte van het plangebied (rood vlak). Bron: google.com/maps

4.4 Samenvatting aangetroffen voortplantings- en rustplaatsen

Tabel 3 geeft een samenvatting van de relevante soorten en de (essentiële) functies voor deze soorten binnen het plangebied. In figuur 7 zijn de locaties van de aangetroffen verblijfplaatsen weergegeven.

Tabel 3 Samenvatting aangetroffen verblijfplaatsen en andere essentiële functies van het plangebied.

Aanwezige beschermde soort i.h.k.v. de aanvraag	Locatie	Essentiële functie(s) van het plangebied voor de soort	Aantal	Kritische periode voor de soort aanwezig in het plangebied
Gewone dwergvleermuis	Meridiaan nummer 64-98	Paarverblijfplaats aan de oostelijke kant	1	15 aug t/m 15 oktober
Gewone dwergvleermuis	Meridiaan nummer 64-98	Paarverblijfplaats aan de noordelijke kopse kant	1	15 aug t/m 15 oktober

Figuur 7 De rode sterren geven de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis weer. Bron: google.com/maps.

5 | Effecten en vervolg

5.1 Effecten Vogelrichtlijnsoorten

5.1.1 Overige broedvogels

Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet uit te sluiten tenzij buiten het broedseizoen wordt gewerkt. Door buiten de periode half maart tot september te werken is de kans op het vernietigen van nesten en het verstoren van broedende vogels nihil.

5.2 Effecten Habitatrichtlijnsoorten

5.2.1 Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis gevonden. Door de sloop worden vleermuizen verstoord en gaan deze verblijfplaatsen verloren. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming, waardoor een ontheffing zal moeten worden aangevraagd. Het plangebied bevat geen onmisbaar foerageergebied en aanwezige vliegroutes worden door het voornemen niet aangetast.

5.2.2 Nationaal beschermde soorten

Binnen het plangebied en de directe omgeving zijn geen nationaal beschermde soorten gevonden. Potentiële verblijfplaatsen blijven behouden. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

5.3 Vervolgstappen

5.3.1 Ontheffing

Omdat er door de werkzaamheden voortplantings- of rustplaatsen verloren gaan en verstoring kan optreden moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Provincie Drenthe is hiervoor het bevoegd gezag. Onderdeel van de ontheffingsaanvraag is het opstellen van een activiteitenplan. In het activiteitenplan wordt beschreven welke maatregelen worden genomen om negatieve effecten op de beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen. De maatregelen worden uitgewerkt in een mitigatieplan. De maatregelen bestaan meestal uit het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes van de aangetroffen soorten en het realiseren van tijdelijke en permanente alternatieven, zoals kasten en inbouwstenen. Deze alternatieven moeten ruim voor de ingreep aanwezig zijn om dieren de kans te geven te wennen aan de nieuwe situatie. De gewenningsduur bedraagt afhankelijk van de soort en het type verblijfplaats ca. 1 maand tot 1 jaar.

In dit geval moeten alternatieven worden gerealiseerd voor de gewone dwergvleermuis. In onderstaande tabel zijn de voorwaarden voor tijdelijke maatregelen aangegeven. Er zullen dus 8 alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd moeten worden.

Tabel 4 Overzicht vereisten tijdelijke maatregelen voor de gewone dwergvleermuis.

Soort	Type verblijf/nest	Benodigde tijdelijke maatregel	Minimale mitigatiefactor	Afstand tot plangebied (m)	Wanneer aanwezig (periode tot ingreep)
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	Kast/wandschaal	1:4	Max. 200	6 maanden (alleen april t/m oktober telt)

De tijdelijke alternatieven zijn reeds gerealiseerd in juli 2020. In de omgeving (binnen 200 meter van het plangebied) zijn 12 ANS-1 en 8 ANS-1/2 kasten opgehangen.

Ook is het van belang dat permanente voorzieningen in de omgeving worden gerealiseerd als alternatieve nestplaats en verblijfplaats voor deze soorten. In het mitigatieplan wordt dit nader uitgewerkt.

5.3.2 Invulling zorgplicht

De zorgplicht (art. 1.11 Wet natuurbescherming) houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Om potentiële vliegroutes van vleermuizen niet te verstoren, dienen geen bouwlampen gericht te zijn op het complex. . Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart t/m half juli). Ook dient struweel buiten het broedseizoen verwijderd te worden.

6 | Literatuur en bronnen

- Buro Bakker (2019); Quicksan plus 250 complexen. Rapport P19090, Assen.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017.
- Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 2020.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

Websites

- www.zoogdiervereniging.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.sovon.nl
- www.googlemaps.nl
- www.veldshop.nl

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Stationsstraat 29c
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

■■■■■■■■■■

Rapportage

■■■■■■■■■■

Kwaliteitscontrole

■■■■■■■■■■

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2020); Nader onderzoek vleermuis Meridiaan 64 t/m 98 Klazienaveen. Rapport P19265, Assen.

Foto's: ■■■■■■■■■■

Bijlage 7 Werkprotocol ecologie

Ecologisch werkprotocol Meridiaan 50-56 te Klazienaveen

Datum	21 februari 2018	Status	Definitief
Projectnummer	P18032	Kwaliteitscontrole	
Auteur			
In opdracht van	Lefier,		

1 | Ecologisch werkprotocol

1.1 Aanleiding

Lefier is voornemens het pand Meridiaan 50 -56 in Klazienaveen te slopen. De geplande werkzaamheden bestaan uit de sloop van het zogenaamde BOG pand; een laag gebouw met winkelvoorzieningen in het centrum van Klazienaveen. Buro Bakker heeft voor dit voornemen in april 2017 een quickscan uitgevoerd, in het kader van de soortenbescherming die is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Op basis van deze quickscan is het plangebied ongeschikt bevonden voor beschermde soorten als huismus, vleermuizen en gierzwaluwen. Wel zijn er in de directe omgeving van het plangebied broedvogels als de tijaftaf en de koolmees aangetroffen en is er geschikte broedgelegenheid aanwezig voor een aantal andere vogels. De geplande werkzaamheden kunnen tijdens het broedseizoen lijden tot verstoring van deze vogels. Alleen onder bepaalde voorwaarden kan er gewerkt worden tijdens het broedseizoen. Buro Bakker is gevraagd om deze voorwaarden te beschrijven in een ecologisch werkprotocol. Dit werkprotocol beschrijft welke maatregelen nodig zijn om de sloopwerkzaamheden te kunnen uitvoeren tijdens het broedseizoen.

1.2 Voorwaarden ecologisch werkprotocol

- Het werkprotocol geldt alleen voor de sloopwerkzaamheden aan het pand Meridiaan 50 – 56 te Klazienaveen, Drenthe.
- De in dit werkprotocol aangegeven planning en werkwijze dienen nauwkeurig te worden nageleefd.
- De inhoud van dit werkprotocol dient bij alle betrokkenen bekend te zijn.
- Afwijken van het ecologisch werkprotocol kan alleen in overleg met een ecooloog van Buro Bakker.

1.3 Maatregelen

- Zodra de startdatum van de sloopwerkzaamheden bekend is neemt Lefier contact op met Buro Bakker.
- Maximaal een week voor de sloopwerkzaamheden controleert een ecooloog van Buro Bakker de groenstructuren rondom het gebouw op nesten. Bij aanwezigheid van beschermde nesten worden de sloopwerkzaamheden verschoven tot na het broedseizoen medio 15 augustus.
- Uitstraling van bouwverlichting op de aangrenzende portiekflat moet worden voorkomen, in verband met de aanwezigheid van openstootvoegen die gebruikt kunnen worden door vleermuizen.
- De openstootvoegen van de aangrenzende portiekflat mogen niet worden geblokkeerd door bijvoorbeeld steigers.
- Buro Bakker voert een controle uit van de bovenstaande maatregelen.

1.4 Checklist

Maatregel	Wanneer uitvoeren	Door wie?	Wanneer uitgevoerd
Doorgeven wanneer de sloopwerkzaamheden beginnen	Zodra de datum van de sloopwerkzaamheden bekend is.	Lefier	
Controle van het aanwezige groen rondom het gebouw op nesten.	Maximaal 1 week voordat de sloopwerkzaamheden beginnen	Buro Bakker	26/06/2018 geen broedende vogels vastgesteld
Voorkomen licht op de aangrenzende portiekflat	Tijdens de werkzaamheden	Lefier	
Het toegankelijk houden van de openstootvoegen van de aangrenzende portiekflat	Tijdens de werkzaamheden	Lefier	

Contactgegevens

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Contactpersoon:

Telefoon: 0592-313389

E-mail: @burobakker.nl

Bijlage 8 Mitigatieplan ecologie

Mitigatieplan Meridiaan 4 t/m 48 en 64 t/m 98 in Klazienaveen

Datum	22 juni 2020	Status	Definitief 2
Projectnummer	P20106	Kwaliteitscontrole	
Auteur			
In opdracht van	Lefier, De heer		

1 | Aanleiding en vraagstelling

Lefier is van plan om twee flats aan de Meridiaan in Klazienaveen te slopen. Voor het project zijn twee quickscans flora en fauna uitgevoerd (Buro Bakker, 2019ab), waaruit blijkt dat de twee flats geschikt zijn voor vleermuizen. De vleermuizen kunnen de spouw bereiken via open stootvoegen en ventilatiespleten. Ook de dakrand biedt geschikte verblijfslocaties.

Omdat de sloop betekent dat eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan, dient met een nader onderzoek te worden vastgesteld of er wel of geen verblijfplaatsen van vleermuizen in de flats aanwezig zijn. Dit nader onderzoek zal beginnen in mei 2020 en wordt afgerond in oktober 2020.

De sloop is gepland om te starten in maart 2021. Om deze planning te kunnen halen is het nodig om voorafgaande aan het onderzoek al mitigerende maatregelen te treffen voor het geval er vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn. Deze maatregelen worden uitgewerkt in dit mitigatieplan.

1.1 Mitigatieplan

We maken gebruik van een worst case inschatting van de mogelijk aanwezige vleermuisverblijfplaatsen. Dit houdt in dat we uitgaan van verschillende typen verblijfplaatsen die aanwezig kunnen zijn in de flats. Dit doen we op basis van de quickscan en onze kennis en ervaring met vleermuisonderzoek in Drenthe en met vergelijkbare objecten. Op basis van deze inschatting werken we in deze notitie een mitigatievoorstel uit, waarin we het volgende opnemen:

- Welke kasten nodig zijn
- Waar deze kasten moeten worden geplaatst
- Wat de vereisten zijn voor de plaatsing en de gewenningsduur

We gaan uit van soorten die we in voorgaand onderzoek in soortgelijke omstandigheden hebben aangetroffen. Het kan echter zo zijn dat tijdens het nader onderzoek een zeldzame soort wordt aangetroffen. Als dit het geval is, kan maatwerk aan de orde zijn en kan dit betekenen dat de planning alsnog zal moeten worden aangepast.

2 | Inschatting geschiktheid flats voor vleermuizen

2.1 Beschrijving potentiële invliegmogelijkheden

Het plangebied betreft de Meridiaan 4 t/m 48 en 64 t/m 98 in Klazienaveen, gemeente Emmen, provincie Drenthe. In Figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1 De Meridiaan 4 t/m 48 (onder) en 64 t/m 98 (boven) in Klazienaveen. Bron: Openstreetmap.

De Meridiaan 4 t/m 48 is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, omdat tussen de gevel en de metalen dakrand op enkele plekken kier en spleet zitten. Aan de noordgevel zitten dichtbij de dakrand open stootvoegen, aan de zuidgevel zitten open ventilatiespleten (Foto 1). Vleermuizen kunnen in al deze openingen kruipen en zo de ruimtes tussen gevel en isolatiemateriaal bereiken. Soortgelijke ventilatiespleten in de noordgevel zitten dicht.

De Meridiaan 64 t/m 98 is geschikt voor vleermuizen omdat de overstekende metalen dakrand breed genoeg is om als geschikte verblijfplaats voor vleermuizen te dienen (Foto 2). Bovendien zijn aan de zijkant van het gebouw twee ventilatieroosters ingebouwd, waardoor vleermuizen de spouw kunnen bereiken. Ook bevinden zich bij de kozijnen soms gaten en kieren in het hout waar vleermuizen gebruik van kunnen maken om in het gebouw te verblijven (Foto 2).

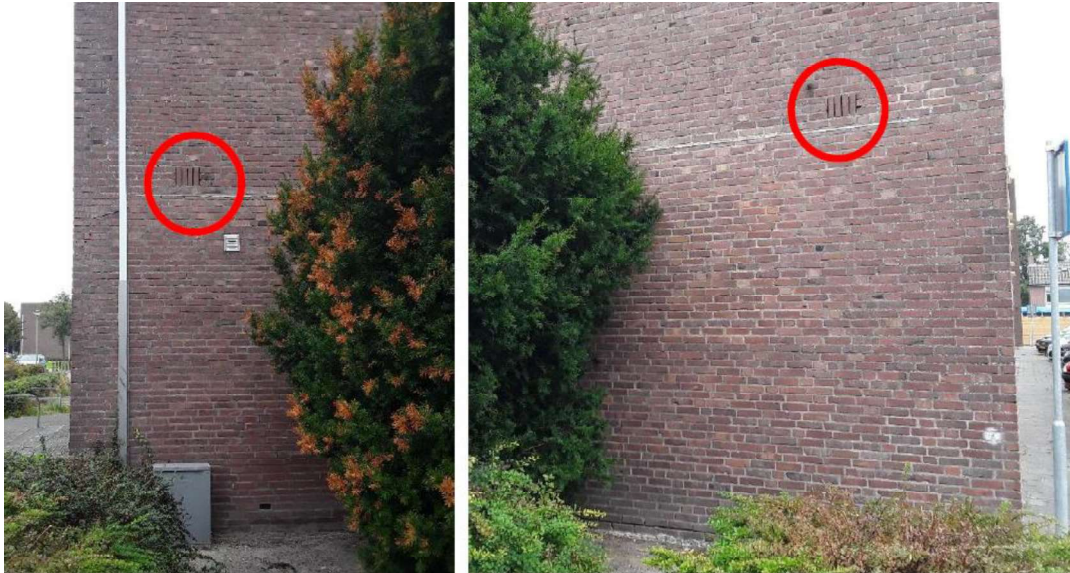

Foto 1 Ventilatieroosters in de zuidgevel van de Meridiaan 4 t/m 48.

Foto 2 Geschikt invlieglocaties voor vleermuizen bij de dakrand en bij gaten in kozijnen in de Meridaaflat 64 t/m 98.

2.2 Inschatting potentiële aanwezige vleermuissoorten en verblijfplaatsen

Uit de NDFF (geraadpleegd op 23 april 2020) komt naar voren dat in een straal van 1 km van het plangebied geen vleermuizen zijn waargenomen. Dat geen vleermuizen zijn waargenomen wil niet zeggen dat de dieren niet aanwezig zijn. Zo komen algemene soorten zoals de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis bijna overal in Drenthe voor.

Voor het opstellen van dit mitigatieplan zijn reeds 2 vleermuisronden tijdens de kraamperiode uitgevoerd en is een zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in de noordelijke kopgevel

van Meridiaan 4 – 48. De rondes waren verder wat betreft vleermuisactiviteit rondom de twee flats en in de omgeving zeer rustig. Tekenen van kraamactiviteit waren er niet. Wel kunnen in de volgende 3 vleermuisrondes nog meer zomerwintverblijven en paar-/winterwintverblijven worden vastgesteld.

Op basis hiervan, onze bevindingen na de eerste twee vleermuisrondes (kraamperiode), onze eigen kennis, ervaring in Drenthe en het type invliegmogelijkheden in deze flats gaan we er van uit dat alleen de twee kleinere vleermuissoorten, gewone en ruige dwergvleermuis, aanwezig zijn.

Gewone en ruige dwergvleermuis

Voor de gewone en ruige dwergvleermuis komen we op basis van een worst case inschatting uit op het volgende aantal verblijfplaatsen:

- Maximaal 3 zomer/paarverblijven
- Maximaal 2 winterwintverblijven

We gaan niet uit van kraamverblijfplaatsen omdat hiervan in de flats tijdens de al uitgevoerde vleermuisrondes geen indicaties van waargenomen zijn.

Op voorhand kunnen we de aanwezigheid van een massawinterwintverblijfplaats niet uitsluiten. Hiervoor zijn echter geen mitigerende maatregelen mogelijk. Indien tijdens het vleermuisonderzoek blijkt dat de flats als massawinterwintverblijfplaats kunnen dienen, zal een extra onderzoeksrond nodig zijn en zal maatwerk aan de orde zijn.

3 | Mitigatieopgave

Voor de twee soorten en de verschillende typen verblijfplaatsen die wij verwachten in de twee flats aan de Meridiaan, geldt de volgende mitigatieopgave:

Gewone en ruige dwergvleermuis

In onderstaande tabel staat een overzicht van de mitigatieopgave voor de gewone dwergvleermuis.

Tabel 1 Overzicht mitigatieopgave gewone en ruige dwergvleermuis

Type verblijf	Max aantal	Mitigatiefactor	Aantal kasten	Type kast	Vereisten afstand	Gewenningsduur
Zomer-/paarverblijf	2	4	8	ANS-2 van Veld-shop	<200 m	3 tot 6 mnd in actieve periode (1 april-1 november)
Winterwintverblijf	3	4	12*	Ans-1 van Veld-shop	<200 m	6 mnd in actieve periode (1 april-1 november)

De Ans-1 kasten zijn ook geschikt als zomer-/paarverblijf. Worden er dus meer dan twee zomer-/paarverblijven aangetroffen, dan kunnen de Ans-1 kasten ter mitigatie voor de zomer-/paarverblijven dienen.

De kasten en muurschalen zijn verkrijgbaar op www.veldshop.nl (Foto 3).

Foto 3 Links Ans-1 en rechts Ans-2 van Veldshop.

4 | Locaties muurschalen en kasten

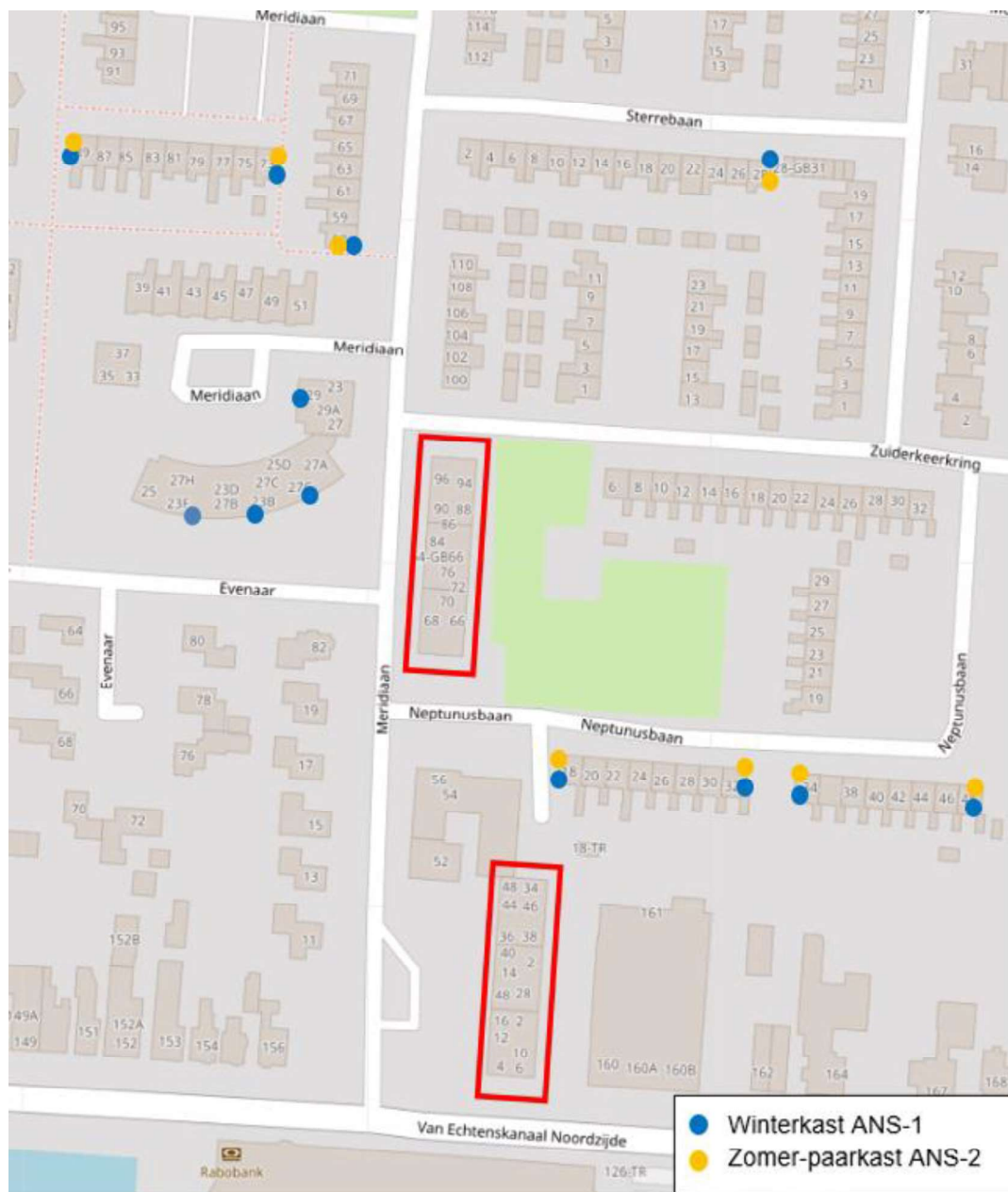
Voor het ophangen van de kasten gelden de volgende voorschriften:

- Alle kasten en muurschalen dienen op minimaal 3 meter hoogte opgehangen te worden;
- Tussen de kasten en muurschalen dient minimaal 1.5 meter afstand te zitten;
- De kasten en muurschalen dienen een vrije in- en uitvliegroute te hebben. Er mogen dus niet direct (binnen 2 meter afstand van de gevel) bomen of bosjes aanwezig zijn.
- De kasten en muurschalen dienen op de juiste manier opgehangen te worden: de opening van de muurschalen en kasten zit aan de onderkant zodat de dieren omhoog kunnen klimmen na invliegen;
- Bij het plaatsen van ANS-2 kitranden aanbrengen tussen de gevel en de vleermuisschaal om inregenen te voorkomen

Geschikte locaties voor de kasten zijn (hierbij is rekening gehouden met woningbezit van Lefier):

- De kopgevel van Sterrebaan 28 (1 ANS-1 en 1 ANS-2, Foto 4)
- De kopgevels van de rijtjeswoningen aan de Meridiaan 57-89 (1 ANS-1 en 1 ANS-2 per kopgevel)
- De kopgevels van de rijtjeswoningen aan de Neptunusbaan 18-48 (1 ANS-1 en 1 ANS-2 per kopgevel).
- De westelijke gevel van het noordelijke deel van de Zuiderkroon aan de Meridiaan (1 ANS-1).
- Het zuidelijke deel van de Zuiderkroon aan de Meridiaan (1 ANS-1 kast per deel tussen de balkons, totaal 3 ANS-1, Foto 4).

Voor de locaties van de muurschalen en kasten, zie Figuur 2.

Figuur 2 Geschikte locaties voor winterkasten ANS-1 (blauw), en zomer-/paarkasten ANS-2 (oranje) nabij het plan-gebied (rood). In totaal gaat het om 8 ANS-1 kasten en 12 ANS-2 kasten. Bron: Openstreetmap.

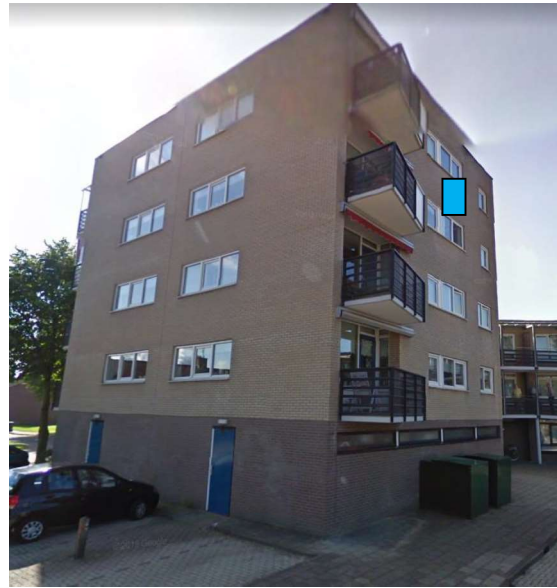
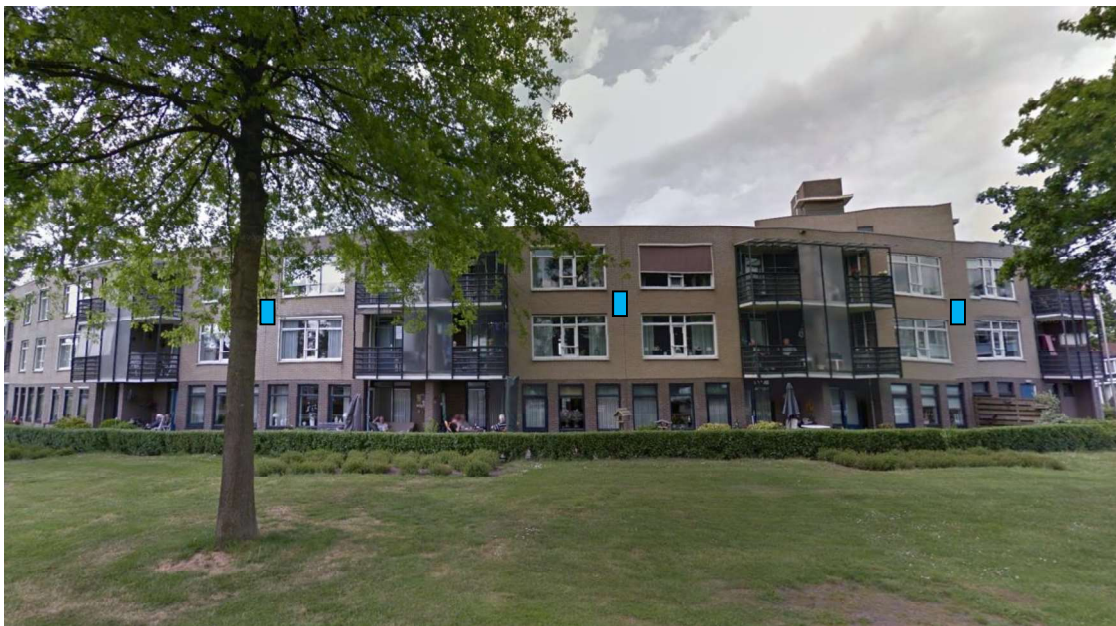

Foto 4 Voorbeelden van het ophangen van vleermuiskasten (aangegeven met blauw) met linksboven: vleermuiskasten aan de kopgevels van een rijtjeswoning aan de Sterrebaan en rechtsboven: het noordelijke deel van het gebouw de Zuiderkroon aan de Meridiaan. Onder: het zuidelijke deel van de Zuiderkroon.

5 | Bronnen

- Nationale Database Flora en Fauna, geraadpleegd op 23 april 2020
- Buro Bakker (2019a); Quickscan Wnb Soortenbescherming aan een flatgebouw in Klazienaveen. Meridiaan 4-48. Rapport P19243, Assen

- Buro Bakker (2019b); Quickscan Klazienaveen. Toets Wet natuurbescherming voor woningen in verschillende straten in Klazienaveen. Rapport P19090, Assen

Websites:

www.veldshop.nl

www.openstreetmap.org

www.ndff.nl

Bijlage 9 Ontheffingsbrief ecologie provincie Drenthe

Aan:
Lefier Emmen
t.a.v. de heer [REDACTED]
Postbus 2102
7801 CC EMMEN

Assen, 2 december 2020
Ons kenmerk 202003075-00912683
Behandeld door mevrouw [REDACTED] (0592) 36 55 55
Onderwerp: Aanbiedingsbrief - Meridiaan 4-48 en 64-98 Klazienaveen - sloop flatgebouwen

Geachte heer [REDACTED],

Hierbij zenden wij u de ontheffing voor soortenbescherming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb). Tevens is een bekendmaking bijgevoegd. De bekendmaking zullen wij plaatsen op onze eigen website.

Kortheidshalve verwijzen wij u naar de inhoud van bijgevoegde stukken.

Inwerkingtreding en bezwaar

De bijgevoegde ontheffing treedt in werking een dag na verzending van deze brief. Tegen de ontheffing kan door belanghebbenden binnen zes weken na verzending van deze brief bezwaar worden ingediend. Het maken van bezwaar heeft geen schorsende werking. Daarom bestaat er voor belanghebbenden de mogelijkheid om bij de rechtbank een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in te dienen. Voor meer informatie over de beroepsprocedure verwijzen wij u naar <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

Gebiedsbescherming Wnb

Deze ontheffing is afgegeven op grond van hoofdstuk 3 van de Wnb dat gaat over soortenbescherming. Mogelijk heeft u ook een vergunning nodig op grond van hoofdstuk 2 van de Wnb. Dat hoofdstuk gaat over de bescherming van de Natura 2000-gebieden. Voordat het voornemen uitgevoerd kan worden dient u te onderzoeken of uw project mogelijk nadelige effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de relevante Natura 2000-gebieden. De meeste Natura 2000-gebieden kennen een overbelasting van stikstof (hetgeen slecht is voor de meeste Natura 2000-gebieden). Een toename van stikstofdepositie op deze gebieden is in principe niet toegestaan. Via het rekenprogramma AERIUS kunt u de effecten van uw project uitrekenen. In het geval uw project een negatief effect heeft op een (of meerdere) Natura 2000-gebieden zult u uw project moeten aanpassen en eventueel een vergunning op grond van hoofdstuk 2 van de Wnb aan moeten vragen. Deze ontheffing is hiervoor zodoende geen toestemming.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202003075 te vermelden.

Overige wet- en regelgeving

Dit besluit is een ontheffing op basis van de Wnb voor alleen het onderdeel soortenbescherming. Het is mogelijk dat er voor uw plan of project op grond van andere wet- en regelgeving nog andere vergunningen of meldingen noodzakelijk zijn. Wij adviseren u om (in uw eigen belang) daarover navraag te doen bij andere overheidsorganen, bijvoorbeeld bij uw gemeente of waterschap.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met ons Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- Buro Bakker Adviesburo voor Ecologie / ATKB (digitaal)
- het College van Burgemeester en Wethouders van Emmen (digitaal)

Assen, 2 december 2020
Ons kenmerk 202003075-00912682

**BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN
HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)**

Ontheffinghouder : Lefier
Activiteit : Sloop van twee flatgebouwen
Locatie : Meridiaan 4 t/m 48 en 64 t/m 98 in Klazienaveen

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 31 december 2024.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan woningbouwvereniging Lefier voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wnb waar het gaat om het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van gewone dwergvleermuizen en het opzettelijk verstoren van gewone dwergvleermuizen.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- 1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de Provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de Provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl.

2. Specifieke voorschriften

- 2.1 Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan (Buro Bakker, 9 november 2020) en het Ecologische werkprotocol (Buro Bakker, 9 november 2020) zoals bijgevoegd bij de aanvraag en zover in deze ontheffing niet anders is aangegeven.
- 2.2 Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecooloog en in overleg met het bevoegd

gezag/ toezichthouder en dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de in de aanvraag voorgestelde werkwijze.

- 2.3 Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden dient door een ecologische deskundige vastgesteld te zijn dat er geen beschermde soorten in de te slopen woningen aanwezig zijn.

Gewone dwergvleermuis

- 2.4 De ontheffinghouder dient bij de planning van de sloopwerkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Indien de sloopwerkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de gewone dwergvleermuis uitgevoerd kunnen worden, dienen de flats voorafgaand aan het kwetsbare seizoen ongeschikt gemaakt te worden zodat er geen verstoring plaatsvindt van de gewone dwergvleermuis tijdens de sloopwerkzaamheden.
- 2.5 De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de sloop, minimaal 20 vleermuiskasten geschikt voor de gewone dwergvleermuis in of in de directe omgeving van het plangebied op te hangen. Deze verblijven dienen tenminste één jaar nadat de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de gewone dwergvleermuis. Verwijdering van deze tijdelijke verblijfplaatsen mag na deze periode alleen geschieden buiten de kwetsbare periode dan wel binnen de kwetsbare periode als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de verblijven niet in gebruik zijn.
- 2.6 In de nieuw te bouwen woningen dienen tenminste 24 inbouwstenen geschikt voor gewone dwergvleermuis te worden gerealiseerd. De invliegopeningen dienen op minimaal 3 meter hoogte te zijn en met een vrije aan-en afvliegroute.

3. Overige voorschriften

- 3.1 Een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend dient ten minste aanwezig te zijn op de volgende momenten:
- a) bij het ongeschikt maken van het gebouw voor de gewone dwergvleermuis, voorafgaand aan de sloop
 - b) tijdens het aanbrengen of het bepalen van de exacte locaties van de alternatieve (zowel de tijdelijke als de permanente) verblijfplaatsen op geschikte locaties.
- 3.2 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

4. Zorgplicht

- 4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- Buro Bakker Adviesburo voor Ecologie / ATKB (digitaal)
- het College van Burgemeester en Wethouders van Emmen (digitaal)

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 9 november 2020 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wnb van adviesbureau Buro Bakker namens woningbouwvereniging Lefier (hierna ontheffinghouder). Het project betreft de sloop van twee flats en nieuwbouw van appartementen en eengezinswoningen aan de meridiaan in Klazienaveen, gemeente Emmen (zie figuur 1). De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wnb voor de gewone dwergvleermuis.

Figuur 1: Het onderzoeksgebied Meridiaan 4 t/m 48 (bovenste foto) en Meridiaan 64 t/m 98 (onderste foto) waarbij de plangebieden worden weergegeven met het rode kader en de omgevingscheck met het gele kader.

2. Wettelijk kader

2.1 *Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn*

De gewone dwergvleermuis is beschermde inheemse soorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

Naast artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is ontheffing gevraagd voor artikel 3.5 lid 2 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijk opzettelijke verstoring van de gewone dwergvleermuis daarom is ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5 lid 2 van de Wnb noodzakelijk.

2.3 Beoordelingsgronden ontheffing verlening

Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Daarnaast blijkt uit de relevante wet- en regelgeving dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.8 lid 5 van de Wnb.

3. Overwegingen

De ontheffinghouder is voornemens twee flatgebouwen te slopen en vervolgens nieuwbouw te realiseren dat voldoet aan de huidige (energie) eisen. Er worden 69 twee- en driekamerappartementen gebouwd en vijf eengezinswoningen. De te slopen flats bestaan uit vier verdiepingen en hebben platte daken. De flats zijn op dit moment al onbewoond.

Naar aanleiding van dit voornemen zijn door ecologisch adviesbureau Buro Bakker op 18 september en 29 mei 2019 QuickScans uitgevoerd waaruit naar voren kwam dat aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen noodzakelijk was. Deze onderzoeken zijn in 2020 uitgevoerd conform de eisen van het vleermuisprotocol (2017). Hierbij zijn twee paarverblijfplaatsen en één zomer/paarverblijf van gewone dwergvleermuizen vastgesteld.

3.1 Alternatievenafweging

De sloopwerkzaamheden zijn gebonden aan deze woningen en dus aan deze locatie.

De appartementen in de flatgebouwen hebben nu energielabel F/G. Omdat de isolatie in de appartementen zeer slecht is, biedt renovatie onvoldoende verbetering. Bovendien voldoet de indeling van de woningen niet aan de wensen van de doelgroep ouderen. Het niet slopen van de flats is geen optie omdat dit zal leiden tot onveilige en onleefbare woonsituaties.

Door buiten de kwetsbare periode van vleermuizen te werken en voldoende alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden voor de gewone dwergvleermuis wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met aanwezige beschermde soorten en worden effecten zoveel als mogelijk beperkt. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

3.2 *Belangenafweging*

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats en in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten genoemd in artikel 3.8 lid 5 sub b van de Wnb.

Volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang

Omdat de flatgebouwen dateren uit 1966 en 1970 is het waarschijnlijk dat er asbest aanwezig is in de gebouwen. Asbestvezels kunnen een gevaar opleveren voor de gezondheid als deze worden ingeademd.

Naast het belang van de volksgezondheid zijn er afspraken voor het verbeteren van de energieprestatie van woningen op landelijk niveau vastgesteld in een Energieconvenant (2012). Het uitgangspunt van dit convenant is dat alle woningen van woningbouwcorporaties in 2020 een gemiddelde energielabel B hebben. De sloop van de oude woningen en het realiseren van duurzame CO2 neutrale woningen zal bijdragen aan deze doelstelling. De te slopen woningen hebben energielabel F/G en dit zal teruggebracht worden naar label A++.

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid (of andere dwingende redenen van groot openbaar belang). Dit belang vormt een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

3.3 *Staat van instandhouding*

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuisensoort. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen (Ottenburg & Van Swaay, red., 2014). Er zijn geen aanduidingen dat de landelijke populatie in haar staat van instandhouding wordt bedreigd.

Uit de omgevingscheck is gebleken dat er in de omgeving van het plangebied meerdere verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn. Door de sloop van de flats gaan 3 verblijfplaatsen verloren maar doordat er tijdig alternatieve verblijfplaatsen zijn gerealiseerd behouden de vleermuizen hun netwerk aan verblijfplaatsen. Daarnaast worden er nieuwe verblijfplaatsen gerealiseerd in de nieuw te bouwen woningen waardoor in de toekomst de vleermuizen hier weer terecht kunnen en hun netwerk kunnen uitbreiden.

Door de realisatie van voldoende tijdelijke verblijfplaatsen en een overcompensatie van verblijfplaatsen in de toekomstige situatie is de verwachting dat de gewone dwergvleermuis meer verblijfsmogelijkheden in de wijk krijgt.

Negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis worden daarom niet verwacht.

3.4 *Zorgplicht en broedseizoen*

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of

specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Echter, dit kan in de praktijk per vogelsoort en per individu verschillen. Een deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

3.5 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Tevens zijn er geen ecologische relaties tussen het plangebied en Natura 2000-gebieden in de omgeving. Werkzaamheden die binnen het plangebied vallen hebben daarmee geen effecten op beschermde natuurgebieden in de omgeving.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.

BEKENDMAKING

Onderwerp: Wet natuurbescherming – soortenbescherming; verleende/geweigerde ontheffing

Gedeputeerde Staten van Drenthe delen mee dat zij op grond van hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming hebben besloten een ontheffing te verlenen/weigeren voor:

de sloop van 2 flatgebouwen, Meridiaan 4 t/m 48 en 64 t/m 98 in Klazienaveen.

U kunt de beschikking vanaf 3 december 2020 tot en met 13 januari 2020 digitaal inzien op de website <http://www.provincie.drenthe.nl/actueel/bekendmakingen>. Wilt u de bijbehorende stukken inzien, dan kunt u contact opnemen met ons Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55 of een e-mail sturen naar vth@drenthe.nl.

Tot en met 13 januari 2020 kunnen belanghebbenden op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht bezwaar indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.